

αἰσθόμενος μὴ ἐπάγῃ δίκην τῷ τοιούτῳ, ἐν εὐθύνοιας ἔστω
 τῶν κατηγορημάτων τῶν μεγίστων ἐν τούτῳ αὐτῷ. ἔαν δὲ 882
 αὐτὸς δοῦλος τύπτῃ τὸν ἐλεύθερον, εἴτ' οὖν ξένον εἴτε ἀσπίον,
 βοηθεῖτω μὲν ὁ προστυγχάνων ἢ κατὰ τὸ τίμημα τὴν εἰ-
 ρημένην ζημίαν ἀποτινέτω, συνδήσαντες δὲ οἱ προστυγχά-
 νοντες μετὰ τοῦ πληγέντος παραδόντων τῷ ἀδικουμένῳ· ὁ 5
 δὲ παραλαβὼν, δῆσας ἐν πέδαις καὶ μαστιγώσας ὀπόσας ἂν b
 ἐθέλῃ, μὴδὲν βλάπτων τὸν δεσπότην, παραδόντω ἐκεῖνῳ
 κεκτηῖσθαι κατὰ νόμον. ὁ δὲ νόμος ἔστω· ὅς ἂν ἐλεύθερον
 δοῦλος ὦν τύπτῃ μὴ τῶν ἀρχόντων κελευόντων, παραλαβὼν
 ὁ κεκτημένος παρὰ τοῦ πληγέντος δεδεμένον αὐτὸν μὴ λύσῃ, 5
 πρὶν ἂν ὁ δοῦλος πείσῃ τὸν πληγέντα ἄξιός ἐστιν τοῦ λελυ- c
 μένος ζῆν. τὰ αὐτὰ δὲ γυναιξίν τε ἔστω πρὸς ἀλλήλας
 περὶ πάντων τῶν τοιούτων νόμιμα, καὶ πρὸς ἄνδρας γυναιξὶ
 καὶ ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας.

I

ΑΘ. Μετὰ δὲ τὰς αἰκίας περὶ παντὸς ἐν εἰρήσθῳ τοιούδε 884
 τι νόμιμον βιαίῳν πέρι· τῶν ἀλλοτρίων μηδένα μηδὲν
 φέρειν μηδὲ ἄγειν, μηδ' αὐτὸ χρῆσθαι μηδενὶ τῶν τοῦ πέλας,
 ἔαν μὴ πείσῃ τὸν κεκτημένον· ἐκ γὰρ δὴ τοῦ τοιούτου πάντα
 ἠρτημένα τὰ τε εἰρημένα κακὰ γέγονε καὶ ἔστι καὶ ἔσται. 5
 μέγιστα δὲ δὴ τῶν λοιπῶν αἰ τῶν νέων ἀκολασίαι τε καὶ
 ὕβρεις, εἰς μέγιστα δέ, ὅταν εἰς ἱερὰ γίγνωνται, καὶ δια-
 φερόντως αὐτὰ μεγάλα, ὅταν εἰς δημόσια καὶ ἅγια ἢ κατὰ
 μέρη κοινὰ φυλετῶν ἢ τιμῶν ἄλλων τοιούτων κεκοινωνη-
 κόντων· εἰς ἱερὰ δὲ ἴδια καὶ τάφους δεύτερα καὶ δευτέρως, 885
 εἰς δὲ γονέας τρίτα, χωρὶς τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων, ὅταν
 ὕβριζῇ τις. τέταρτον δὲ γένος ὕβρεως, ὅταν ἀφροισιστῶν
 τις ἀρχόντων ἄγῃ ἢ φέρῃ ἢ χρῆταιί τιμι τῶν ἐκείνων μὴ

882 a 1 ἐν τούτῳ ci. Bekker : ἐν τούτῳ libri 884 a 5 γρ. τὰ
 εἰρημένα· ἀπ' ὀρθώσεως O 885 a 4 ἀρχόντων ΑΟ : τῶν ἀρχόντων
 vulg.

5 πείσας αὐτούς, πέμπτον δὲ τὸ πολιτικὸν ἂν εἶη ἐκάστων
 τῶν πολιτῶν ὑβρισθὲν δίκην ἐπικαλούμενον. οἷς δὴ δοτέον
 εἰς κοινὸν νόμον ἐκάστοις. ἱεροσυλία μὲν γὰρ εἴρηται
 b συλλήβδην, βίαιός τε καὶ λάθρα ἔαν γίγηται, τί χρὴ πά-
 σχειν· ὅσα δὲ λόγῳ καὶ ὅσα ἔργῳ περὶ θεοὺς ὑβρίζει τις
 λέγων ἢ πράττων, τὸ παραμύθιον ὑποθεμένῳ ῥητέον ἃ δεῖ
 πάσχειν. ἔστω δὴ τούδε. Θεοὺς ἡγούμενος εἶναι κατὰ
 5 νόμους οὐδεὶς πώποτε οὔτε ἔργον ἀσεβὲς ἡργάσατο ἐκὼν
 οὔτε λόγον ἀφήκεν ἄνομον, ἀλλὰ ἔν δὴ τι τῶν τριῶν πάσχων,
 ἢ τοῦτο, ὅπερ εἶπον, οὐχ ἡγούμενος, ἢ τὸ δεύτερον ὄντας οὐ
 φροντίζειν ἀνθρώπων, ἢ τρίτον εὐπαραμυθίτους εἶναι θυσίαις
 τε καὶ εὐχαῖς παραγομένους.

c ΚΑ. Τί οὖν δὴ δρῶμεν ἂν ἢ καὶ λέγοιμεν πρὸς αὐτούς;
 ΑΘ. Ὁγαθέ, ἐπακούσωμεν αὐτῶν πρῶτον ἃ τῷ κατα-
 φρονεῖν ἡμῶν προσπαίζοντας αὐτοὺς λέγειν μαντεύομαι.

ΚΑ. Ποῖα δὴ;

5 ΑΘ. Ταῦτα τάχ' ἂν ἐρεσχηλοῦντες εἶποιεν· Ὁ ξένε
 Ἀθηναῖε καὶ Λακεδαιμόνιε καὶ Κνώσιε, ἀληθῆ λέγετε.
 ἡμῶν γὰρ οἱ μὲν τὸ παράπαν θεοὺς οὐδαμῶς νομίζομεν, οἱ
 δὲ οἷους ὑμεῖς λέγετε. ἀξιούμεν δὴ, καθάπερ ὑμεῖς ἡξιώκατε
 d περὶ νόμῳι, πρὶν ἀπειλεῖν ἡμῖν σκληρῶς, ὑμᾶς πρότερον
 ἐπιχειρεῖν πείθειν καὶ διδάσκειν ὡς εἰσὶ θεοί, τεκμήρια
 λέγοντες ἱκανά, καὶ ὅτι βελτίους ἢ παρὰ τὸ δίκαιον ὑπό-
 τινων δώρων παρατρέπεσθαι κηλούμενοι. νῦν μὲν γὰρ ταῦτα
 5 ἀκούοντές τε καὶ τοιαῦθ' ἕτερα τῶν λεγομένων ἀρίστων εἶναι
 ποιητῶν τε καὶ ῥητόρων καὶ μάντεων καὶ ἱερέων καὶ ἄλλων
 μυριάκις μυρίων, οὐκ ἐπὶ τὸ μὴ δρᾶν τὰ ἄδικα τρεπόμεθα οἱ
 e πλείστοι, δράσαντες δ' ἐξακεῖσθαι πειρώμεθα. παρὰ δὲ δὴ

a 7 eis secl. ci. Stallbaum c 2 ἃ τῷ] αὐτῷ A² (αὐθ in marg.)
 c 5 εἶποιεν L O² et in marg. A²: εἶποιμεν A O c 7 νομίζομεν
 A I. O.: νομίζουσιν A² (ουσιν s. v.): ἀληθῆ λέγετε οἱ μὲν γὰρ τὸ παράπαν
 θεοὺς οὐδαμῶς νομίζουσι in marg. A² et γρ. O post οἱ δὲ add.
 Stephanus (Cornario auctore) μηδὲν ἡμῶν φροντίζειν, οἱ δὲ εὐχαῖς παρά-
 γεσθαι d 1 ἡμῖν om. γρ. O d 7 μυριάκις A L O: πολλαίς
 O² πολλ s. v.)

νομοθετῶν, φασκόντων εἶναι μὴ ἀγρίων ἀλλὰ ἡμέρων, ἀξιού-
 μεν πειθοῖ πρῶτον χρῆσθαι πρὸς ἡμᾶς, εἰ μὴ πολλῶ βελτίω
 τῶν ἄλλων λέγοντας περὶ θεῶν ὡς εἰσὶν, ἀλλ' οὖν βελτίω
 γε πρὸς ἀλήθειαν, καὶ τάχα πειθοίμεθ' ἂν ἴσως ὑμῶν. ἀλλ' 5
 ἐπιχειρεῖτε, εἴ τι μέτριον λέγομεν, εἰπεῖν ἃ προκαλούμεθα.

ΚΛ. Οὐκοῦν, ὦ ξένε, δοκεῖ ῥᾶδιον εἶναι ἀληθεύοντας
 λέγειν ὡς εἰσὶν θεοί;

ΑΘ. Πῶς;

886

ΚΛ. Πρῶτον μὲν γῆ καὶ ἥλιος ἄστρα τε καὶ τὰ σύμ-
 παντα, καὶ τὰ τῶν ὠρῶν διακεκοσμημένα καλῶς οὕτως, ἐνιαυ-
 τοῖς τε καὶ μηνσὶν διειλημμένα· καὶ ὅτι πάντες Ἕλληνές τε
 καὶ βάρβαροι νομίζουσιν εἶναι θεούς. 5

ΑΘ. Φοβοῦμαί γε, ὦ μακάριε, τοὺς μοχθηροὺς—οὐ γὰρ
 δὴ ποτε εἶποιμ' ἂν ὡς γε αἰδοῦμαι—μὴ πως ἡμῶν κατα-
 φρονήσωσιν. ὑμεῖς μὲν γὰρ οὐκ ἴστε αὐτῶν πέρι τὴν τῆς
 διαφορᾶς αἰτίαν, ἀλλ' ἠγεῖσθε ἀκρατεία μόνον ἡδογῶν τε
 καὶ ἐπιθυμιῶν ἐπὶ τὸν ἀσεβῆ βίον ὀρμάσθαι τὰς ψυχὰς b
 αὐτῶν.

ΚΛ. Τὸ δὲ τί πρὸς τούτοις αἴτιον ἂν, ὦ ξένε, εἶη;

ΑΘ. Σχεδὸν ὁ παντάπασιν ὑμεῖς ἔξω ζῶντες οὐκ ἂν
 εἰδείητε, ἀλλὰ ὑμᾶς ἂν λανθάνοι. 5

ΚΛ. Τί δὴ τοῦτο φράζεις τὰ νῦν;

ΑΘ. Ἀμαθία τις μάλα χαλεπή, δοκοῦσα εἶναι μεγίστη
 φρόνησις.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Εἰσὶν ἡμῶν ἐν γράμμασι λόγοι κείμενοι, οἱ παρ' ὑμῶν 10
 οὐκ εἰσὶν δι' ἀρετὴν πολιτείας, ὡς ἐγὼ μανθάνω, οἱ μὲν ἐν
 τισι μέτροις, οἱ δὲ καὶ ἄνευ μέτρων λέγοντες περὶ θεῶν, c
 οἱ μὲν παλαιότατοι ὡς γέγονεν ἢ πρώτη φύσις οὐρανοῦ
 τῶν τε ἄλλων, προϊόντες δὲ τῆς ἀρχῆς οὐ πολὺ θεογονίαν
 διεξέρχονται, γενόμεοί τε ὡς πρὸς ἀλλήλους ὠμίλησαν· ἡ

a 2 τε καὶ τὰ Λ Ο : τε τὰ vulg. a 7 ἡμῶν re vera Α Ο : ὑμῶν
 vulg. a 9 ἀκρατεία Α² (ει in ras.) Ο² (ει s. v.) : ἀκρατία Α' : γρ.
 δι' ἀκρασίαν Ο

5 τοῖς ἀκούουσιν εἰ μὲν εἰς ἄλλο τι καλῶς ἢ μὴ καλῶς ἔχει, οὐ ῥάδιον ἐπιτιμᾶν παλαιοῖς οὖσιν, εἰς μέντοι γουένων τε θεραπείας καὶ τιμὰς οὐκ ἂν ἔγωγέ ποτε ἐπαινῶν εἶποιμι οὔτε ὡς ὠφέλιμα οὔτε ὡς τὸ παράπαν ὄντως εἶρηται. τὰ
 d μὲν οὖν δὴ τῶν ἀρχαίων περὶ μεθείσθω καὶ χαιρέτω, καὶ ὄπη θεοῖσιν φίλον, λεγέσθω ταύτη· τὰ δὲ τῶν νέων ἡμῶν καὶ σοφῶν αἰτιαθήτω ὄπη κακῶν αἷτια. τόδε οὖν οἱ τῶν τοιοῦτων ἐξεργάζονται λόγοι· ἐμοῦ γὰρ καὶ σοῦ, ὅταν τεκ-
 5 μήρια λέγωμεν ὡς εἰσὶν θεοί, ταῦτα αὐτὰ προφέροντες, ἡλιὸν τε καὶ σελήνην καὶ ἄστρα καὶ γῆν ὡς θεοὺς καὶ θεῖα ὄντα, ὑπὸ τῶν σοφῶν τούτων ἀναπεπεισμένοι ἂν λέγοιεν ὡς γῆν τε καὶ λίθους ὄντα αὐτὰ καὶ οὐδὲν τῶν ἀνθρωπείων
 e πραγμάτων φροντίζειν δυνάμενα, λόγοισι δὲ ταῦτα εὖ πως εἰς τὸ πιθανὸν περιπεπεμμένα.

Κ.Λ. Χαλεπὸν γε λόγον, ὦ ξένε, εἰρηκῶς τυγχάνεις, εἴ γε εἰς ἡν μόνον· νῦν δὲ ὅτε πάμπολλοι τυγχάνουσιν, ἔτι
 5 χαλεπώτερον ἂν εἶη.

ΑΘ. Τί οὖν δῆ; τί λέγομεν; τί χρὴ δρᾶν ἡμᾶς; πότερον ἀπολογησώμεθα οἷον κατηγορήσαντός τινος ἐν ἀσεβέσιω ἀνθρώποις ἡμῶν, φεύγουσι περὶ τῆς νομοθεσίας λέγουσιν
 887 ὡς δεινὰ ἐργαζόμεθα νομοθετοῦντες ὡς ὄντων θεῶν; ἢ χαιρέειν ἑάσαντες ἐπὶ τοὺς νόμους τρεπώμεθα πάλιν, μὴ καὶ τὸ προοίμιον ἡμῶν μακρότερον γίγνηται τῶν νόμων; οὐ γάρ τι βραχὺς ὁ λόγος ἐκταθεὶς ἂν γίγνοιτο, εἰ τοῖσιν ἐπιθυ-
 5 μούσιν ἀσεβεῖν τὰ μὲν ἀποδείξαιμεν μετρίως τοῖς λόγοις ὧν ἔφραζον δεῖν περὶ λέγειν, τὸν δὲ εἰς φόβον τρέψαιμεν, τὰ δὲ δυσχεραίνειν ποιήσαντες, ὅσα πρέπει μετὰ ταῦτα ἤδη νομοθετοῦμεν.

B Κ.Λ. Ἄλλ', ὦ ξένε, πολλάκις μὲν ὡς γε ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοῦτ' αὐτὸ εἰρήκαμεν, ὡς οὐδὲν ἐν τῷ παρόντι δεῖν προτιμᾶν

c9 ὄντως] ὀρθῶς in marg. O² e4 ὅτε L: ὄντες Λ O et in marg. L² e7 ἀπολογησώμεθα Λ O: ἀπολογησόμεθα Λ² L O²
 e8 φεύγουσι] ψεύγουσι Winckelmann a2 τρεπόμεθα fecit Λ²
 a6 τὸν δὲ] τὰ δὲ vulg.: τῶν δὲ Winckelmann

βραχυλογίαν μᾶλλον ἢ μῆκος—οὐδεὶς γὰρ ἡμᾶς, τὸ λεγόμενον, ἐπέιγων διώκει—γελοῖον δὴ καὶ φαῦλον τὸ πρὸ τῶν βελτίστων τὰ βραχύτερα αἰρουμένους φαίνεσθαι. διαφέρει 5
 δ' οὐ σμικρὸν ἀμῶς γέ πως πιθανότητά τινα τοὺς λόγους ἡμῶν ἔχειν, ὡς θεοὶ τ' εἰσὶν καὶ ἀγαθοί, δίκην τιμῶντες διαφερόντως ἀνθρώπων· σχεδὸν γὰρ τοῦτο ἡμῖν ὑπὲρ πάντων τῶν νόμων κάλλιστόν τε καὶ ἄριστον προοίμιον ἂν c
 εἶη. μηδὲν οὖν δυσχεράναντες μηδὲ ἐπειχθέντες, ἦντινά ποτε ἔχομεν δύναμιν εἰς πειθῶ τῶν τοιούτων λόγων, μηδὲν ἀποθέμενοι διεξέλθωμεν εἰς τὸ δυνατὸν ἰκανῶς.

ΑΘ. Εὐχὴν μοι δοκεῖ παρακαλεῖν ὁ λεγόμενος ὑπὸ σοῦ 5
 νῦν λόγος, ἐπειδὴ προθύμως συντείνεις· μέλλειν δὲ οὐκέτι ἐγχαρῆ λέγειν. φέρε δὴ, πῶς ἂν τις μὴ θυμῷ λέγοι περὶ θεῶν ὡς εἰσὶν; ἀνάγκη γὰρ δὴ χαλεπῶς φέρειν καὶ μισεῖν ἐκείνους οἱ τούτων ἡμῖν αἴτιοι τῶν λόγων γεγένηται καὶ d
 γίνονται νῦν, οὐ πειθόμενοι τοῖς μύθοις οὓς ἐκ νέων παίδων ἔτι ἐν γάλαξιν τρεφόμενοι τροφῶν τε ἤκουον καὶ μητέρων, οἷον ἐν ἐπωδαῖς μετὰ τε παιδιᾶς καὶ μετὰ σπουδῆς λεγομένων καὶ μετὰ θησιῶν ἐν εὐχαῖς αὐτοὺς ἀκούοντές τε, καὶ 5
 ὄψεις ὀρῶντες ἐπομένας αὐτοῖς ἅς ἦδιστα ὃ γε νέος ὀρᾶ τε καὶ ἀκούει πραττομένας θυόντων, ἐν σπουδῇ τῇ μεγίστῃ τοὺς αὐτῶν γονέας ὑπὲρ αὐτῶν τε καὶ ἐκείνων ἐσπουδακότας, ὡς ὅτι μάλιστα οὓσιν θεοῖς εὐχαῖς προσδιαλεγόμενος καὶ ἰκε- e
 τείαις, ἀνατέλλοντός τε ἡλίου καὶ σελήνης καὶ πρὸς δυσμᾶς ἰόντων προκυλίσεις ἅμα καὶ προσκυνήσεις ἀκούοντές τε καὶ ὀρῶντες Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων πάντων ἐν συμφοραῖς παιτοίαις ἐχομένων καὶ ἐν εὐπραγίαις, οὐχ ὡς οὐκ ὄντων 5
 ἀλλ' ὡς ὅτι μάλιστα ὄντων καὶ οὐδαμῇ ὑποψίαν ἐνδιδόντων ὡς οὐκ εἰσὶν θεοί—τούτων δὴ πάντων ὅσοι καταφρονήσαντες οὐδὲ ἐξ ἐνὸς ἰκανοῦ λόγου, ὡς φαῖεν ἂν ὅσοι καὶ σμικρὸν

d 2 νῦν, οὐ Stephanus: νῦν οὖν libri d 7 τοὺς αὐτῶν γονέας
 ... d 8 ἐσπουδακότας ... θ 1 προσδιαλεγόμενος A L O: τῶν αὐτῶν
 γονέων ... ἐσπουδακότων ... προσδιαλεγόμενων in marg. L (ἀλλαχοῦ
 εὔρηται) O (γρ. ἀπ' ὀρθώσεως) e 7 ὡς] οἷς A: corr. A² (ὡ s. v.)

- 888 τοῦ κέκτηνται, νῦν ἀναγκάζουσιν ἡμᾶς λέγειν ἢ λέγομεν,
 πῶς τούτους ἂν τις ἐν πράξει λόγοις δύναιτο νοθετῶν ἅμα
 διδάσκειν περὶ θεῶν πρῶτον ὡς εἰσίν; τολμητέον δέ· οὐ γὰρ
 ἅμα γε δεῖ μανῆναι τοὺς μὲν ὑπὸ λαίμαργίας ἡδονῆς ἡμῶν,
 τοὺς δ' ὑπὸ τοῦ θυμοῦσθαι τοῖς τοιούτοις. ἴτω δὴ πρόρρησις
 5 τοιαύδε τις ἄθυμος τοῖς οὕτω τὴν διάνοιαν διεφθαρμένοις, καὶ
 λέγωμεν πράως, σβέσαντες τὸν θυμόν, ὡς ἐνὶ διαλεγόμενοι
 τῶν τοιούτων· ὦ παῖ, νέος εἶ, προῖων δέ σε ὁ χρόνος ποιήσει
 b πολλὰ ὧν νῦν δοξάζεις μεταβαλόντα ἐπὶ τὰναντία τίθεσθαι
 περίμενον οὖν εἰς τότε κριτῆς περὶ τῶν μεγίστων γίγνεσθαι,
 μέγιστον δέ, ὃ νῦν οὐδὲν ἡγήσῃ σύ, τὸ περὶ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς
 διασηθέντα ζῆν καλῶς ἢ μή. πρῶτον δέ περὶ αὐτῶν ἐν
 5 τι μέγα σοι μνηνύων οὐκ ἂν ποτε φανεῖν ψευδῆς, τὸ τοιούδε.
 οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην
 δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε, γίγνονται δὲ αἰεὶ πλείους ἢ ἐλάττους
 ταύτην τὴν νόσον ἔχοντες· τότε τοίνυν σοι, παραγεγονῶς
 c αὐτῶν πολλοῖσι, φράζοιμ' ἂν, τὸ μηδένα πώποτε λαβόντα
 ἐκ νέου ταύτην τὴν δόξαν περὶ θεῶν, ὡς οὐκ εἰσίν, δια-
 τελέσαι πρὸς γῆρας μείναιτα ἐν ταύτῃ τῇ διανοήσει, τὰ δύο
 μέντοι πάθη περὶ θεοὺς μείναι, πολλοῖσι μὲν οὐ, μείναι δὲ
 5 οὖν τισιν, τὸ τοὺς θεοὺς εἶναι μέν, φροτιζέειν δὲ οὐδὲν τῶν
 ἀνθρωπίνων, καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, ὡς φροτιζόνσι μέν, εὐ-
 παραμύθητοι δ' εἰσὶν θύμασιν καὶ εὐχαῖς. τὸ δὴ σαφὲς
 ἂν γεινόμενόν σοι περὶ αὐτῶν κατὰ δύναμιν δόγμα, ἂν ἐμοὶ
 πείθῃ, περιμενεῖς, ἀνασκοπῶν εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει,
 d πυνθανόμενος παρά τε τῶν ἄλλων καὶ δὴ καὶ μάλιστα καὶ
 παρὰ τοῦ νομοθέτου· ἐν δὲ δὴ τούτῳ τῷ χρόνῳ μὴ τολμήσης
 περὶ θεοὺς μηδὲν ἀσεβῆσαι. πειρατέον γὰρ τῷ τοὺς νόμους
 σοι τιθέντι νῦν καὶ εἰς αὐθις διδάσκειν περὶ αὐτῶν τούτων
 5 ὡς ἔχει.

ΚΑ. Κάλλισθ' ἡμῖν, ὦ ξέε, μέχρι γε τοῦ νῦν εἴρηται.

ΑΘ. Παιτάπασι μὲν οὖν, ὦ Μέγιλλέ τε καὶ Κλειρία·

λελήθαμεν δ' ἡμᾶς αὐτοὺς εἰς θαυμαστὸν λόγον ἐμπεπτω-
κότες.

ΚΛ. Τὸν ποῖον δὴ λέγεις;

10

ΑΘ. Τὸν παρὰ πολλοῖς δοξαζόμενον εἶναι σοφώτατον ε
ἰπάντων λόγων.

ΚΛ. Φράζ' ἔτι σαφέστερον.

ΑΘ. Λέγουσί πού τινες ὡς πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα
γιγνόμενα καὶ γενόμενα καὶ γενησόμενα τὰ μὲν φύσει, τὰ 5
δὲ τέχνῃ, τὰ δὲ διὰ τύχην.

ΚΛ. Οὐκοῦν καλῶς;

ΑΘ. Εἰκός γέ τοί που σοφοὺς ἄνδρας ὀρθῶς λέγειν·
ἐπόμενοί γε μὴν αὐτοῖς σκεψώμεθα τοὺς ἐκεῖθεν τί ποτε 889
καὶ τυγχάνουσι διανοοῦμενοι.

ΚΛ. Πάντως.

ΑΘ. Ἔοικε, φασίν, τὰ μὲν μέγιστα αὐτῶν καὶ κάλλιστα
ἀπεργάζεσθαι φύσιν καὶ τύχην, τὰ δὲ σμικρότερα τέχνῃ, 5
ἦν δὴ παρὰ φύσεως λαμβάνουσιν τὴν τῶν μεγάλων καὶ
πρώτων γένεσιν ἔργων, πλάττειν καὶ τεκταίνεσθαι πάντα τὰ
σμικρότερα, ἃ δὴ τεχνικὰ πάντες προσαγορεύομεν.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ὡδ' ἔτι σαφέστερον ἐρῶ. πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν b
καὶ ἀέρα φύσει πάντα εἶναι καὶ τύχῃ φασίν, τέχνῃ δὲ οὐδὲν
τούτων, καὶ τὰ μετὰ ταῦτα αὖ σώματα, γῆς τε καὶ ἡλίου
καὶ σελήνης ἄστρων τε πέρι, διὰ τούτων γεγονέναι παιτελῶς
ὄντων ἀψύχων· τύχῃ δὲ φερόμενα τῇ τῆς δυνάμεως ἕκαστα 5
ἐκάστων, ἧ συμπέπτωκεν ἀρμόττοντα οἰκείως πως, θερμὰ
ψυχροῖς ἢ ξηρὰ πρὸς ὑγρὰ καὶ μαλακὰ πρὸς σκληρά, καὶ
πάντα ὅποσα τῇ τῶν ἐναντίων κράσει κατὰ τύχην ἐξ ἀνά- c
γκης συνεκεράσθη, ταύτῃ καὶ κατὰ ταῦτα οὕτως γεγεννηκέναι
τόν τε οὐρανὸν ὅλον καὶ πάντα ὅποσα κατ' οὐρανόν, καὶ

ε5 τὰ μὲν . . . ε6 τύχην ΑΟ: γρ. τὰ μὲν φύσει, τὰ δὲ τύχῃ, τὰ δὲ
διὰ τέχνῃν Ο² cum Eus. a7 πράττειν Α: corr. Α² (λ s. v.)

α8 σμικρότατα Eus. ε2 ταῦτα₁ γρ. ταῦθ' ἀπ' ὀρθώσεως Ο οὕτως
re vera Α L Eus.

ζῶα αὖ καὶ φυτὰ σύμπαντα, ὥρων πασῶν ἐκ τούτων γενο-
 5 μένων, οὐ δὲ διὰ νοῦν, φασίν, οὐδὲ διὰ τινα θεὸν οὐδὲ διὰ
 τέχνην ἀλλά, ὃ λέγομεν, φύσει καὶ τύχῃ. τέχνην δὲ
 ὕστερον ἐκ τούτων ὑστέραν γενομένην, αὐτὴν θιητὴν ἐκ
 d θιητῶν ὕστερα γεγεννηκέναι παιδιὰς τινας, ἀληθείας οὐ
 σφόδρα μετεχούσας, ἀλλὰ εἶδωλ' ἅττα συγγενῇ ἑαυτῶν,
 οἷ' ἢ γραφικὴ γεννᾶ καὶ μουσικὴ καὶ ὅσαι ταύταις εἰσὶν
 συνέριθοι τέχναι· αἱ δὲ τι καὶ σπουδαῖον ἄρα γεννώσι τῶν
 5 τεχνῶν, εἶναι ταύτας ὁπόσαι τῇ φύσει ἐκοίνωσαν τὴν αὐτῶν
 δύναμιν, οἷον αὖ ἰατρικὴ καὶ γεωργικὴ καὶ γυμναστικὴ. καὶ
 δὴ καὶ τὴν πολιτικὴν σμικρὸν τι μέρος εἶναί φασιν κοινω-
 νοῦν φύσει, τέχνη δὲ τὸ πολὺ, οὕτω δὲ καὶ τὴν νομοθεσίαν
 e πᾶσαν οὐ φύσει, τέχνη δὲ, ἧς οὐκ ἀληθεῖς εἶναι τὰς θέσεις.

ΚΑ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Θεοὺς, ὧ μακάριε, εἶναι πρῶτόν φασιν οὗτοι τέχνη,
 οὐ φύσει ἀλλὰ τισιν νόμοις, καὶ τούτους ἄλλους ἄλλη, ὅπη
 5 ἕκαστοι ἑαυτοῖσι συνωμολόγησαν νομοθετούμενοι· καὶ δὴ
 καὶ τὰ καλὰ φύσει μὲν ἄλλα εἶναι, νόμῳ δὲ ἕτερα, τὰ δὲ
 δὴ δίκαια οὐδ' εἶναι τὸ παράπαν φύσει, ἀλλ' ἀμφισβητοῦντας
 διατελεῖν ἀλλήλοισι καὶ μετατιθεμένους αἰεὶ ταῦτα, ἃ δ' ἂν
 890 μετάθωνται καὶ ὅταν, τότε κύρια ἕκαστα εἶναι, γιγνόμενα
 τέχνη καὶ τοῖς νόμοις ἀλλ' οὐ δὴ τινι φύσει. ταῦτ' ἐστίν,
 ὧ φίλοι, ἅπαντα ἀνδρῶν σοφῶν παρὰ νέοις ἀνθρώποις,
 ἰδιωτῶν τε καὶ ποιητῶν, φασκόντων εἶναι τὸ δικαιοτάτου
 5 ὅτι τις ἂν νικᾶ βιαζόμενος· ὅθεν ἀσέβειαί τε ἀνθρώποις
 ἐμπίπτουσιν νέοις, ὡς οὐκ ὄντων θεῶν οἷους ὁ νόμος προσ-
 τᾶττει διανοεῖσθαι δεῖν, στάσεις τε διὰ ταῦτα ἐλκόντων πρὸς
 τὸν κατὰ φύσιν ὀρθὸν βίον, ὅς ἐστιν τῇ ἀληθείᾳ κρατοῦντα
 ζῆν τῶν ἄλλων καὶ μὴ δουλεύοντα ἐτέροισι κατὰ νόμον.

c 5 οὐ δὲ] οὐδὲ A L O : οὐ Eus. d 1 παιδιὰς Eus. : παιδείας libri
 d 4 δὲ τι A O : δ' εἴ τι O² cum Eus. e 3 πρῶτον εἶναι Eus.
 e 4 ἄλλη A L² O Eus. : ἄλλοις I. e 5 ἑαυτοῖσι A L O : ἑαυτοῖς
 Eus. : γρ. ἐκάστοις L O e 6 δὲ δὴ O² Eus. : δὲ A L O a 3 ἅπαντα
 libri cum Eus. : ἃ ἅπαντᾶ ci. Schneider a 7 τε A O² (τ s. v.)
 Eus. : δὲ L O

ΚΛ. Οἷον διελήλυθας, ᾧ ξένε, λόγον, καὶ ὕσση λώβην b
ἀνθρώπων νέων δημοσίᾳ πόλεσίν τε καὶ ἰδίοις οἴκοις.

ΑΘ. Ἀληθῆ μέντοι λέγεις, ᾧ Κλεινία. τί οὖν οἶει χρῆται
δρᾶν τὸν νομοθέτην, οὕτω τούτων πάλαι παρεσκευασμένων;
ἢ μόνου ἀπειλεῖν στάντα ἐν τῇ πόλει σύμπασι τοῖς ἀνθρώ- 5
ποις, ὡς εἰ μὴ φήσουσιν εἶναι θεοὺς καὶ διανοηθήσονται
δοξάζοντες τοιούτους οἷους φησὶν ὁ νόμος—καὶ περὶ καλῶν
καὶ δικαίων καὶ περὶ ἀπάντων τῶν μεγίστων ὁ αὐτὸς λόγος,
ὅσα δὲ πρὸς ἀρετὴν τείνει καὶ κακίαν, ὡς δεῖ ταῦτα οὕτω c
πράττειν διανοουμένους ὅπηπερ ἂν ὁ νομοθέτης ὑφηγήσῃται
γράφων—ὅς δ' ἂν μὴ παρέχῃται ἑαυτὸν τοῖς νόμοις εὐπειθῆ,
τὸν μὲν δεῖν τεθνάναι, τὸν δὲ τινα πληγαῖς καὶ δεσμοῖς,
τὸν δὲ ἀτιμίαις, ἄλλους δὲ περὶαις κολάζεσθαι καὶ φυγαῖς· 5
πειθῶ δὲ τοῖς ἀνθρώποις, ἅμα τιθέντα αὐτοῖς τοὺς νό-
μους, μηδεμίαν ἔχειν τοῖς λόγοις προσάπτοντα εἰς δύναμιν
ἡμεροῦν;

ΚΛ. Μηδαμῶς, ᾧ ξένε, ἀλλ' εἴπερ τυγχάνει γε οὔσα d
καὶ σμικρὰ πειθῶ τις περὶ τὰ τοιαῦτα, δεῖ μηδαμῆ κάμνειν
τόν γε ἄξιον καὶ σμικροῦ νομοθέτην, ἀλλὰ πάσαν, τὸ λεγό-
μενον, φωνὴν ἰέντα, τῷ παλαιῷ νόμῳ ἐπίκουρον γίγνεσθαι
λόγῳ ὡς εἰσὶν θεοὶ καὶ ὅσα νυνδὴ διήλθες σύ, καὶ δὴ καὶ 5
νόμῳ αὐτῷ βοηθήσαι καὶ τέχνῃ, ὡς ἔστων φύσει ἢ φύσεως
οὐχ ἦττον, εἴπερ νοῦ γέ ἐστιν γεννήματα κατὰ λόγον ὀρθόν,
ὄν σύ τε λέγειν μοι φαίνῃ καὶ ἐγὼ σοι πιστεύω τὰ νῦν.

ΑΘ. ὦ προθυμότατε Κλεινία, τί δ'; οὐ χαλεπά τέ ἐστι e
συνακολουθεῖν λόγοις οὕτως εἰς πλήθη λεγόμενα, μήκη τε
αὐ κέκτῃται διωλύγια;

ΚΛ. Τί δέ, ᾧ ξένε; περὶ μέθης μὲν καὶ μουσικῆς οὕτω
μακρὰ λέγοντας ἡμᾶς αὐτοὺς περιεμείναμεν, περὶ θεῶν δὲ 5
καὶ τῶν τοιούτων οὐχ ὑπομενοῦμεν; καὶ μὴν καὶ νομοθεσίᾳ
γέ ἐστίν που τῇ μετὰ φρονήσεως μεγίστη βοήθεια, διότι

b 5 στάντα ΑΟ: πάντα L
d 7 ἦττον] ἦττονι Hermann
e 6 μὴν] δὴν A et fort. pr. O

c 1 δὲ ΑΛΟ: τε Stephanus
e 4 δέ Α: δαί LO et fecit A²

891 τὰ περὶ νόμους προστάγματα ἐν γράμμασι τεθέντα, ὡς δώσοντα εἰς πάντα χρόνον ἔλεγχον, πάντως ἡρεμεῖ, ὥστε οὐτ' εἰ χαλεπὰ κατ' ἀρχὰς ἀκούειν ἐστὶν φοβητέον, ἃ γ' ἔσται καὶ τῷ δυσμαθεῖ πολλάκις ἐπανιόντι σκοπεῖν, οὐτε
5 εἰ μακρὰ, ὠφέλιμα δέ, διὰ ταῦτα λόγον οὐδαμῇ ἔχει οὐδὲ ὅσιον ἔμοιγε εἶναι φαίνεται τὸ μὴ οὐ βοηθεῖν τούτοις τοῖς λόγοις πάντα ἄνδρα κατὰ δύναμιν.

ΜΕ. Ἄριστα, ὦ ξένε, δοκεῖ μοι λέγειν Κλεινίας.

b ΑΘ. Καὶ μάλα γε, ὦ Μέγилле, ποιητέον τε ὡς λέγει. καὶ γὰρ εἰ μὴ κατεσπαρμένοι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι λόγοι ἐν τοῖς πᾶσι ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀνθρώποις, οὐδὲν ἂν ἔδει τῶν ἐπαμνούντων λόγων ὡς εἰσὶν θεοί· νῦν δὲ ἀνάγκη. νόμοις
5 οὖν διαφθειρομένοις τοῖς μεγίστοις ὑπὸ κακῶν ἀνθρώπων τίνα καὶ μᾶλλον προσήκει βοηθεῖν ἢ νομοθέτην;

ΜΕ. Οὐκ ἔστιν.

ΑΘ. Ἄλλὰ δὴ λέγε μοι πάλιν, Κλεινία, καὶ σύ—κοι-
c νωνὸν γὰρ δεῖ σε εἶναι τῶν λόγων—κιωδυνεῖ γὰρ ὁ λέγων ταῦτα πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα πρῶτα ἡγεῖσθαι τῶν πάντων εἶναι, καὶ τὴν φύσιν ὀνομάζειν ταῦτα αὐτά, ψυχὴν δὲ ἐκ τούτων ὕστερον. εἴκειν δὲ οὐ κιωδυνεῖν ἀλλὰ
5 ὄντως σημαίνειν ταῦτα ἡμῖν τῷ λόγῳ.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἄρ' οὖν πρὸς Διὸς οἶον πηγὴν τινα ἀνοήτου δόξης ἀνηυρήκαμεν ἀνθρώπων ὅποσοι πώποτε τῶν περὶ φύσεως ἐφήψαντο ζητημάτων; σκόπει πάντα λόγον ἐξετάζων· οὐ
d γὰρ δὴ σμικρὸν γε τὸ διαφέρειν, εἰ φανεῖεν οἱ λόγων ἀπτόμενοι ἀσεβῶν, ἄλλοις τε ἐξάρχοντες, μηδὲ εὖ τοῖς λόγοις ἀλλ' ἐξημαρτημένως χρώμενοι. δοκεῖ τοίνυν μοι ταῦτα οὕτως ἔχειν.

5 ΚΛ. Εὖ λέγεις· ἀλλ' ὅπη, πειρῶ φράζειν.

ΑΘ. Ἐοικεν τοίνυν ἀθεοστέρων ἀπτεόν εἶναι λόγων.

b₃ οὐδὲν ἂν L (ut vid.) O²: οὐδένα A et pr. O ἐπαμνούντων L
b₈ ἀλλὰ γε δὴ πάλιν λέγε μοι Eus. c₂ τῶν πάντων ἡγεῖσθαι Eus.
d₂ εἰ Eus.: αὐ A L O d₅ ὅπη δὴ Eus.

ΚΛ. Οὐκ ὀκνητέον, ὦ ξένε. μαυθάνω γὰρ ὡς νομοθεσίας ἐκτὸς οἰήσῃ βαίνειν, ἐὰν τῶν τοιούτων ἀπτώμεθα λόγων. εἰ δὲ ἔστι μηδαμῇ ἐτέρως συμφωνῆσαι τοῖς νῦν e κατὰ νόμον λεγομένοις θεοῖς ὡς ὀρθῶς ἔχουσιν ἢ ταύτη, λεκτέον, ὦ θαυμάσιε, καὶ ταύτη.

ΑΘ. Λέγοιμ' ἄν, ὡς ἔοικεν, ἤδη σχεδὸν οὐκ εἰωθότα λόγον τινὰ τόνδε. ὁ πρῶτον γενέσεως καὶ φθορᾶς αἴτιον 5 ἀπάντων, τοῦτο οὐ πρῶτον ἀλλὰ ὕστερον ἀπεφήναντο εἶναι γεγονὸς οἱ τὴν τῶν ἀσεβῶν ψυχὴν ἀπεργασάμενοι λόγοι, ὁ δὲ ὕστερον, πρότερον· ὅθεν ἡμαρτήκασι περὶ θεῶν τῆς οὕτως οὐσίας.

ΚΛ. Οὕτω μαυθάνω.

892

ΑΘ. Ψυχὴν, ὦ ἑταῖρε, ἡγνοηκέναί κινδυνεύουσι μὲν ὀλίγου σύμπαντες οἷόν τε ὅν τυγχάνει καὶ δύνανται ἢν ἔχει, τῶν τε ἄλλων αὐτῆς πέρι καὶ δὴ καὶ γενέσεως, ὡς ἐν πρώτοις ἐστί, σωμάτων ἔμπροσθεν πάντων γενομένη, καὶ 5 μεταβολῆς τε αὐτῶν καὶ μετακοσμήσεως ἀπάσης ἄρχεται πάντος μᾶλλον· εἰ δὲ ἔστιν ταῦτα οὕτως, ἄρ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὰ ψυχῆς συγγενῆ πρότερα ἂν εἶη γεγονότα τῶν σώματι προσηκόντων, οὐσης γ' αὐτῆς πρεσβυτέρας ἢ σώματος; b

ΚΛ. Ἀνάγκη.

ΑΘ. Δόξα δὴ καὶ ἐπιμέλεια καὶ νοῦς καὶ τέχνη καὶ νόμος σκληρῶν καὶ μαλακῶν καὶ βαρέων καὶ κούφων πρότερα ἂν εἶη· καὶ δὴ καὶ τὰ μεγάλα καὶ πρῶτα ἔργα καὶ πράξεις 5 τέχνης ἂν γίνοντο, ὄντα ἐν πρώτοις, τὰ δὲ φύσει καὶ φύσις, ἣν οὐκ ὀρθῶς ἐπονομάζουσιν αὐτὸ τοῦτο, ὕστερα καὶ ἀρχόμενα ἂν ἐκ τέχνης εἶη καὶ νοῦ.

ΚΛ. Πῶς οὐκ ὀρθῶς; c

ΑΘ. Φύσιν βούλονται λέγειν γενέσει τὴν περὶ τὰ πρῶτα· εἰ δὲ φανήσεται ψυχὴ πρῶτον, οὐ πῦρ οὐδὲ ἀήρ,

e 1 ἐτέρως A² (σ s. v.) O²: ἐτέρω A O e 2 τὸ θεοῖς ὠβέλιστα
 ἐν τισιν ἀντιγράφοις O e 7 δὲ A O: δὴ L b 1 γ' αὐτῆς scripsi:
 γε αὐτῆς Eus.: ταύτης libri b 7 φύσις Eus.: φύσεις A O ἐπο-
 νομάζουσιν αὐτὸ τοῦτο] αὐτοὶ ἐπονομάζουσι, τούτου Eus.

ψυχὴ δ' ἐν πρώτοις γεγενημένη, σχεδὸν ὀρθότατα λέγοιτ'
 5 ἂν εἶναι διαφερόντως φύσει. ταῦτ' ἔσθ' οὕτως ἔχοντα, ἂν
 ψυχὴν τις ἐπιδείξῃ πρεσβυτέραν οὖσαν σώματος, ἄλλως
 δὲ οὐδαμῶς.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΑΘ. Οὐκοῦν τὰ μετὰ ταῦτα ἐπ' αὐτὸ δὴ τοῦτο στελ-
 10 λώμεθα;

δ ΚΛ. Τί μὴν;

ΑΘ. Φυλάττωμεν δὴ παντάπασιν ἀπατηλὸν λόγον, μὴ
 πη πρεσβύτας ἡμᾶς ὄντας νεοπρεπῆς ὧν παραπίεση καὶ
 διαφυγῶν καταγελάστους ποιήσῃ, καὶ δόξωμεν μείζονα ἐπι-
 5 βαλλόμενοι καὶ τῶν σμικρῶν ἀποτυχεῖν. σκοπεῖτε οὖν.
 εἰ καθάπερ ποταμὸν ἡμᾶς ἔδει τρεῖς ὄντας διαβαίνειν ῥέοντα
 σφόδρα, νεώτατος δ' ἐγὼ τυγχάνων ἡμῶν καὶ πολλῶν ἔμ-
 πειρος ῥευμάτων, εἶπον ὅτι πρῶτον ἐμὲ χρῆναι πειραθῆναι
 c κατ' ἑμαυτόν, καταλιπόντα ὑμᾶς ἐν ἀσφαλεῖ, σκέψασθαι εἰ
 διαβατός ἐστι πρεσβυτέροις οὖσι καὶ ὑμῖν, ἢ πῶς ἔχει, καὶ
 φανέντος μὲν ταύτῃ, καλεῖν ὑμᾶς τότε καὶ συνδιαβιβάζειν
 ἐμπειρία, εἰ δὲ ἄβατος ἦν ὡς ὑμῖν, ἐν ἐμοὶ τὸν κίνδυνον
 5 γεγενῆσθαι, μετρίως ἂν ἐδόκουν λέγειν, καὶ δὴ καὶ νῦν ὁ
 μέλλων ἐστὶ λόγος σφοδρότερος καὶ σχεδὸν ἴσως ἄβατος
 ὡς τῇ σφῶν ῥώμῃ· μὴ δὴ σκοτοδινίαν ἱλιγγόν τε ὑμῖν
 893 ἐμποιήσῃ παραφερόμενός τε καὶ ἐρωτῶν ἀήθεις ὄντας ἀπο-
 κρίσεων, εἴτ' ἀσχημοσύνην ἀπρέπειάν τε ἐντέκη ἀηδῆ, δοκεῖ
 δὴ μοι χρῆναι ποιεῖν οὕτως τὰ νῦν ἐμέ, ἀνρωτᾶν πρῶτον
 ἐμαυτόν, ἀκούοντων ὑμῶν ἐν ἀσφαλεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπο-
 5 κρίνασθαι πάλιν ἐμέ, καὶ τὸν λόγον ἅπαντα οὕτω διεξελεῖν,
 μέχρι περ ἂν ψυχῆς περί διαπεράνηται καὶ δείξῃ πρότερον
 ὄν ψυχὴν σώματος.

ΚΛ. Ἄριστ', ὦ ξένε, δοκεῖς ἡμῖν εἰρηκέσαι, ποίει τε ὡς
 λέγεις.

c5 φύσει ΛΟ Eus. : ὅτι φύσει Ο²
 marg. A² d8 χρῆναι] χρείη Cobet

d3 πρ] ποι (vel πως) in

ΑΘ. Ἄγε δὴ, θεὸν εἴ ποτε παρακλητέον ἡμῶν, γινῆσθω b
 τοῦτο οὕτω γενόμενον—ἐπὶ γε ἀπόδειξιν ὡς εἰσὶν τὴν αὐτῶν
 σπουδῇ πάσῃ παρακεκλήσθων—ἐχόμενοι δὲ ὡς τιος ἀσφα-
 λοῦς πείσματος ἐπεισβαίνωμεν εἰς τὸν νῦν λόγον. καὶ μοι
 ἐλεγχομένῳ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐρωτήσεσιν τοιαῖσδε ἀσφαλέ- 5
 στατα ἀποκρίνεσθαι φαίνεται κατὰ τάδε· Ὡς ξέρε, ὅποταν
 φῆ τις, ἄρα ἔστηκε μὲν πάντα, κινεῖται δὲ οὐδείς; ἢ τούτῳ
 πᾶν τοῦναντίον; ἢ τὰ μὲν αὐτῶν κινεῖται, τὰ δὲ μένει;—
 Τὰ μὲν κινεῖται που, φήσω, τὰ δὲ μένει.—Μὴ οὖν οὐκ ἐν c
 χώρα τινὶ τὰ τε ἐστῶτα ἔστηκεν καὶ τὰ κινούμενα κινεῖται;
 —Πῶς γὰρ οὐ;—Καὶ τὰ μὲν γε ἐν μιᾷ ἔδρᾳ που τοῦτο ἂν
 δρῶν, τὰ δὲ ἐν πλείοσιν.—Τὰ τὴν τῶν ἐστῶτων ἐν μέσῳ
 λαμβάνοντα δύναμις λέγεις, φήσομεν, ἐν ἐνὶ κινεῖσθαι, 5
 καθάπερ ἢ τῶν ἐστᾶναι λεγομένων κύκλων στρέφεται περι-
 φορά;—Ναί. μαρθάνομεν δὲ γε ὡς ἐν ταύτῃ τῇ περιφορᾷ
 τὸν μέγιστον καὶ τὸν σμικρότατον κύκλον ἅμα περιάγουσα,
 ἢ τοιαύτη κίνησις ἀπὸ λόγον ἐαυτὴν διανέμει σμικροῖς τε d
 καὶ μείζουσιν, ἐλάττων τε οὖσα καὶ πλείων κατὰ λόγον· διὸ
 δὴ τῶν θαυμαστῶν ἀπάντων πηγὴ γέγονεν, ἅμα μεγάλοις
 καὶ σμικροῖς κύκλοις βραδυτήτάς τε καὶ τάχῃ ὁμολογούμενα
 πορεύουσα, ἀδύνατον, ὡς ἂν τις ἐλπίζε, γίνεσθαι πάθος. 5
 —Ἀληθέστατα λέγεις.—Τὰ δὲ γε κινούμενα ἐν πολλαῖς
 φαίῃ μοι λέγειν ὅσα φορᾷ κινεῖται μεταβαίνοντα εἰς ἕτερον
 αἰεὶ τόπον, καὶ τοτὲ μὲν ἔστιν ὅτε βάσις ἐνὸς κεκτημένα
 τινὸς κέντρον, τοτὲ δὲ πλείονα τῷ περικυλιωδέεσθαι. προσ- e
 τυγχάνοντα δ' ἐκάστοτε ἐκάστοις, τοῖς ἐστῶσι μὲν διασχί-
 ζεται, τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἐναντίας ἀπαντῶσι καὶ φερομένοις
 εἰς ἐν γιγνόμενα μέσα τε καὶ μεταξὺ τῶν τοιούτων συγκρί-
 νεται.—Λέγω γὰρ οὖν ταῦτα οὕτως ἔχοντα, ὡς σὺ λέγεις. 5

b2 τὴν αὐτῶν, ὡς εἰσι Eus. b3 πάσῃ] παντάπασι Eus.
 b4 ἐπεισβαίνωμεν A L O Eus. : ἐπιβαίνωμεν vulg. b6 κατὰ τάδε
 Eus. : κατὰ | δὲ A : κατὰ δὲ vulg. c6 κύκλων A L O Eus. :
 κύκλω L² O² c8 ἄγουσα pr. O e1 περικυλίνδεσθαι Cobet
 e3 ἄλλοις L et γρ. O ἀπ' ὀρθώσεως καὶ καλῶς : ἀλλήλοισι Λ O

—Καὶ μὴν καὶ συγκρινόμενα μὲν αὐξάνεται, διακρινόμενα
 δὲ φθίνει τότε, ὅταν ἡ καθεστηκυῖα ἐκάστων ἕξις διαμένη,
 894 μὴ μενούσης δὲ αὐτῆς, δι' ἀμφοτέρα ἀπόλλυται. γίγνεται δὴ
 πάντων γένεσις, ἢνίκ' ἂν τί πάθος ᾖ; δῆλον ὡς ὁπότεν
 ἀρχὴ λαβοῦσα αὐξήν εἰς τὴν δευτέραν ἔλθῃ μετάβασιν καὶ
 ἀπὸ ταύτης εἰς τὴν πλησίον, καὶ μέχρι τριῶν ἐλθοῦσα
 5 αἴσθησιν σχῆι τοῖς αἰσθανομένοις. μεταβάλλον μὲν οὖν
 οὕτω καὶ μετακινούμενον γίγνεται πᾶν· ἔστω δὲ οὕτως οὖν,
 ὁπότεν μένῃ, μεταβαλὼν δὲ εἰς ἄλλην ἕξιν διέφθαρται
 πατελωσ. ἄρ' οὖν κινήσεις πάσας εἰρήκαμεν ὡς ἐν εἶδεσιν
 b λαβεῖν μετ' ἀριθμοῦ, πλήν γε, ὧ φίλοι, δυοῖν;

Κ.Λ. Ποίαι δὴ;

ΑΘ. Σχεδόν, ὠγαθέ, ἐκείναι ὧν ἕνεκα πᾶσα ἡμῖν ἔστω
 ἡ σκέψις τὰ νῦν.

5 Κ.Λ. Λέγε σαφέστερον.

ΑΘ. Ψυχῆς ἢν ἕνεκά που;

Κ.Λ. Πάνν μὲν οὖν.

ΑΘ. Ἔστω τοίνυν ἡ μὲν ἕτερα δυναμένη κινεῖν κινήσεις,
 ἑαυτὴν δὲ ἀδυνατοῦσα, αἰεὶ μία τις, ἡ δὲ αὐτὴν τ' αἰεὶ καὶ
 10 ἕτερα δυναμένη κατὰ τε συγκρίσεις ἐν τε διακρίσεισιν αὐξαις
 τε καὶ τῷ ἐναντίῳ καὶ γενέσεσι καὶ φθοραῖς ἄλλη μία τις
 c αὐτῶν πασῶν κινήσεων.

Κ.Λ. Ἔστω γὰρ οὖν.

ΑΘ. Οὐκοῦν τὴν μὲν ἕτερον αἰεὶ κινούσαν καὶ μετα-
 βαλλομένην ὑφ' ἐτέρου θήσομεν ἐνάτην αὐτῆν τε ἑαυτὴν
 5 κινούσαν καὶ ἕτερον, ἐναρμόττουσαν πᾶσιν μὲν ποιήμασι,
 πᾶσιν δὲ παθήμασι, καλουμένην δὲ οὕτως τῶν οὕτων
 πάντων μεταβολὴν καὶ κίνησιν, ταύτην δὲ δεκάτην σχεδὸν
 ἐροῦμεν.

Κ.Λ. Παντάπασι μὲν οὖν.

10 ΑΘ. Τῶν δὴ δέκα μάλιστα ἡμῖν κινήσεων τίς ἂν προ-

a 2 πάθος· ἢ Λ cum pr. O b 8 κινήσεις O²: κινήσεις A O
 e 1 αὐτῶν] αὐτῶν Λ c 4 τὴν τε] τὴν δὲ cod. Ricc. e 5 ἕτερον
 scripsi: ἕτερον A L O: ἕτερα O² vulg. c 10 τίς ἂν Ast: τίνα libri

κρίναιμεν ὀρθότατα πασῶν ἐρρωμενεστάτην τε εἶναι καὶ d
πρακτικὴν διαφερόντως;

ΚΛ. Μυρίῳ ἀνάγκη που φάναι διαφέρειν τὴν αὐτὴν
αὐτὴν δυναμένην κινεῖν, τὰς δὲ ἄλλας πάσας ὑστέρας.

ΑΘ. Εὖ λέγεις. ἄρ' οὖν ἡμῖν τῶν νῦν οὐκ ὀρθῶς 5
ῤηθέντων μεταθετέον ἐν ἧ καὶ δύο;

ΚΛ. Ποῖα φῆς;

ΑΘ. Τὸ τῆς δεκάτης ῤηθὲν σχεδὸν οὐκ ὀρθῶς εἴρηται.

ΚΛ. Πῆ.

ΑΘ. Πρῶτον γενέσει τέ ἐστὶν καὶ ῤώμη κατὰ λόγον· τὸ 10
δὲ μετὰ τοῦτο ἔχομεν τούτου δεύτερον, ἄρτι ῤηθὲν ἀτόπως ε
εἶατον.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ὡδε. ὅταν ἕτερον ἄλλο ἡμῖν μεταβάλλῃ καὶ τοῦτο
ἄλλο ἕτερον ἀεὶ, τῶν τοιούτων ἄρα ἔσται ποτέ τι πρῶτον 5
μεταβάλλον; καὶ πῶς, ὅταν ὑπ' ἄλλου κινήται, τοῦτ' ἔσται
ποτέ τῶν ἀλλοιούντων πρῶτον; ἀδύνατον γάρ. ἀλλ' ὅταν
ἄρα αὐτὸ αὐτὸ κινήσῃ ἕτερον ἀλλοιώσῃ, τὸ δ' ἕτερον ἄλλο,
καὶ οὕτω δὴ χίλια ἐπὶ μυρίοις γίνηται τὰ κινήθέντα, μῶν 895
ἀρχὴ τις αὐτῶν ἔσται τῆς κινήσεως ἀπάσης ἄλλη πλὴν ἧ
τῆς αὐτῆς αὐτὴν κινήσεως μεταβολῆς;

ΚΛ. Κάλλιστα εἶπες, συγχωρητέα τε τούτοις.

ΑΘ. Ἔτι δὴ καὶ τῆδε εἵπωμεν, καὶ ἀποκρινώμεθα πάλιν 5
ἡμῖν αὐτοῖσι. εἰ σταίῃ πως τὰ πάντα ὁμοῦ γενόμενα,
καθάπερ οἱ πλείστοι τῶν τοιούτων τολμῶσι λέγειν, τίν'
ἄρα ἐν αὐτοῖς ἀνάγκη πρῶτην κίνησιν γενέσθαι τῶν εἰρη-
μένων; τὴν αὐτὴν ἑαυτὴν δῆπου κινούσαν ὑπ' ἄλλου γὰρ b
οὐ μήποτε ἔμπροσθεν μεταπέσει, μηδεμιᾶς γε ἐν αὐτοῖς
οὔσης ἔμπροσθεν μεταπτώσεως. ἀρχὴν ἄρα κινήσεων πασῶν
καὶ πρῶτην ἐν τε ἐστῶσιν γενομένην καὶ ἐν κινουμένοις οὔσαν
τὴν αὐτὴν κινούσαν φήσομεν ἀναγκαίως εἶναι πρεσβυτάτην 5

e 4 μεταβάλλῃ A : μεταβάλλῃ L O e 5 ἄρα A b 1 τὴν
. . . b 3 μεταπτώσεως Atheniensi continuavit Hermann : Cliniae trib.
vulg. b 1 αὐτὴν ἑαυτὴν Eus. : αὐτὴν A O

καὶ κρατίστην μεταβολὴν πασῶν, τὴν δὲ ἀλλοιουμένην ἴφ' ἑτέρου, κινουῦσαν δὲ ἕτερα δευτέρα.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

c ΑΘ. Ὅποτε δὴ τοῖνυν ἐνταυῦθά ἐσμεν τοῦ λόγου, τόδε ἀποκρινώμεθα.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Ἐὰν ἴδωμέν που ταύτην γειομένην ἐν τῷ γήινῳ ἢ ἐνὺδρῳ ἢ πυροειδεῖ, κεχωρισμένῳ ἢ καὶ συμμιγεῖ, τί ποτε φήσομεν ἐν τῷ τοιούτῳ πάθος εἶναι;

ΚΛ. Μῶν ἄρα με ἐρωτᾷς εἰ ζῆν αὐτὸ προσερούμεν, ὅταν αὐτὸ αὐτὸ κινή;

ΑΘ. Ναί.

10 ΚΛ. Ζῆν· πῶς γὰρ οὔ;

ΑΘ. Τί δέ; ὅποταν ψυχὴν ἐν τισιν ὀρῶμεν, μῶν ἄλλο ἢ ταυτὸν τούτῳ; ζῆν ὁμολογητέον;

ΚΛ. Οὐκ ἄλλο.

d ΑΘ. Ἐχε δὴ πρὸς Διός· ἄρ' οὐκ ἂν ἐθέλοις περὶ ἕκαστον τρία νοεῖν;

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ἐν μὲν τὴν οὐσίαι, ἐν δὲ τῆς οὐσίας τὸν λόγον, ἢ ἐν δὲ ὄνομα· καὶ δὴ καὶ ἐρωτήσεις εἶναι περὶ τὸ ὄν ἅπαν δύο.

ΚΛ. Πῶς δύο;

ΑΘ. Τοτὲ μὲν ἡμῶν ἕκαστον τοῦνομα προτεινόμενον αὐτὸ τὸν λόγον ἀπαιτεῖν, τοτὲ δὲ τὸν λόγον αὐτὸν προτεινόμενον ἐρωτᾶν αὐ τοῦνομα. ἄρά γε τὸ τοιόνδε αὐ βουλό-
10 μεθα νῦν λέγεις;

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

e ΑΘ. Ἔστιν που δίχα διαιρούμενον ἐν ἄλλοις τε καὶ ἐν ἀριθμῷ· τούτῳ δὴ τῷ κατ' ἀριθμὸν ὄνομα μὲν ἄρτιον, λόγος δέ, ἀριθμὸς διαιρούμενος εἰς ἴσα δύο μέρη.

b6 μεταβολῶν Eus. c6 εἶναι] ἐγεῖναι Eus. c 11 δέ Α :
δαί fecit A² ἕταν Eus. d 5 ὄνομα libri: τὸ ὄνομα Eus.
d 6 δύο] δυ' (sic) A e 1 post διαιρούμενον add. εἰς ἴσα (δύο) μέρη
Eus. ἄλλοις] ἄλλοισί Eus.

ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τὸ τοιοῦτον φράζω. μὴ οὖν οὐ ταῦτὸν ἐκατέρως 5
προσαγορεύομεν, ἄντε τὸν λόγον ἐρωτώμενοι τοῦνομα ἀπο-
διδῶμεν, ἄντε τοῦνομα τὸν λόγον, ἄρτιον ὀνόματι, καὶ λόγῳ
δίχα διαιρούμενον ἀριθμὸν, προσαγορεύοντες ταῦτὸν ὄν;

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. ὦμι δὴ ψυχὴν τοῦνομα, τίς τούτου λόγος; ἔχομεν 10
ἄλλον πλὴν τὸν νυνδὴ ρηθέντα, τὴν δυναμένην αὐτὴν αὐτὴν 896
κινεῖν κίνησι;

ΚΛ. Τὸ ἑαυτὸ κινεῖν φῆς λόγον ἔχειν τὴν αὐτὴν οὐσίαν,
ἦνπερ τοῦνομα ὃ δὴ πάντες ψυχὴν προσαγορεύομεν;

ΑΘ. Φημί γε· εἰ δ' ἔστι τοῦτο οὕτως ἔχον, ἄρα ἔτι 5
ποθοῦμεν μὴ ἱκανῶς δεδειχθαι ψυχὴν ταῦτὸν ὄν καὶ τὴν
πρώτην γένεσιν καὶ κίνησιν τῶν τε ὄντων καὶ γεγονότων
καὶ ἔσομένων καὶ πάντων αὐτῶν ἐναντίων τούτοις, ἐπειδὴ γε
ἀνεφάνη μεταβολῆς τε καὶ κινήσεως ἀπάσης αἰτία ἅπασιν; b

ΚΛ. Οὐκ, ἀλλὰ ἱκανώτατα δέδεικται ψυχὴν τῶν πάντων
πρεσβυτάτη, γενομένη γε ἀρχὴν κινήσεως.

ΑΘ. Ἄρ' οὖν οὐχ ἢ δι' ἕτερον ἐν ἄλλῳ γιγνομένη
κίνησις, αὐτὸ δὲ ἐν αὐτῷ μηδέποτε παρέχουσα κινεῖσθαι 5
μηδέν, δευτέρα τε, καὶ ὁπόσων ἀριθμῶν βούλοιο ἂν τις
ἀριθμεῖν αὐτὴν πολλοστήν, τοσοῦτων, σώματος οὔσα ὄντως
ἀψύχου μεταβολῆς;

ΚΛ. Ὅρθῶς.

ΑΘ. Ὅρθῶς ἄρα καὶ κυρίως ἀληθέστατά τε καὶ τελεώ- 10
τατα εἰρηκότες ἂν εἶμεν ψυχὴν μὲν προτέρα γεγονέναι c
σώματος ἡμῶν, σῶμα δὲ δευτερόν τε καὶ ὕστερον, ψυχῆς
ἀρχούσης, ἀρχόμενον κατὰ φύσιν.

ΚΛ. Ἀληθέστατα μὲν οὖν.

e 5 οὖν secl. Stallbaum

ἄλλῳ) : τοῦτον A L O

A L O Eus. : γρ. φανεῖσα L O

L O Eus. : ἀρχικὴ A

L O Eus. (εἴημεν Eusebii I)

a 3 τὸ ἑαυτὸ Eus. et in marg. A³ (ἐν

a 4 δ secl. Hermann b 3 γενομένη

γε A L O Eus. : τε vulg. ἀρχή

c 1 εἶμεν Ang. v : ἡμεν A (sed ἢ ref. A²)

c 2 ἡμῶν] ἢ μή Eus.

5 ΑΘ. Μεμνήμεθά γε μὴν ὁμολογήσαντες ἐν τοῖς πρόσθεν ὡς, εἰ ψυχὴ φανεῖη πρεσβυτέρα σώματος οὔσα, καὶ τὰ ψυχῆς τῶν τοῦ σώματος ἔσοιτο πρεσβύτερα.

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΑΘ. Τρόποι δὲ καὶ ἦθη καὶ βουλήσεις καὶ λογισμοὶ καὶ
d δόξαι ἀληθεῖς ἐπιμέλειαί τε καὶ μνήμαι πρότερα μήκους
σωμάτων καὶ πλάτους καὶ βάθους καὶ ῥώμης εἴη γεγονότα
ἄν, εἴπερ καὶ ψυχὴ σώματος.

ΚΛ. Ἀνάγκη.

5 ΑΘ. Ἄρ' οὖν τὸ μετὰ τοῦτο ὁμολογεῖν ἀναγκαῖον τῶν
τε ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι ψυχὴν καὶ τῶν κακῶν καὶ καλῶν
καὶ αἰσχυρῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων καὶ πάντων τῶν ἐναντίων,
εἴπερ τῶν πάντων γε αὐτὴν θήσομεν αἰτίαν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὐ;

10 ΑΘ. Ψυχὴν δὴ διοικοῦσαν καὶ ἐνοικοῦσαν ἐν ἅπασιν
e τοῖς πάντη κινουμένοις μῶν οὐ καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνάγκη
διοικεῖν φάναι;

ΚΛ. Τί μῆν;

5 ΑΘ. Μίαν ἢ πλείους; πλείους· ἐγὼ ὑπὲρ σφῶν ἀπο-
κρивоῦμαι. δυοῖν μὲν γέ που ἔλαττον μηδὲν τιθῶμεν, τῆς
τε εὐεργέτιδος καὶ τῆς τὰναντία δυναμένης ἐξεργάζεσθαι.

ΚΛ. Σφόδρα ὀρθῶς εἴρηκας.

ΑΘ. Εἶεν. ἄγει μὲν δὴ ψυχὴ πάντα τὰ κατ' οὐρανὸν
καὶ γῆν καὶ θάλατταν ταῖς αὐτῆς κινήσεσιν, αἷς ὀνόματά
897 ἔστιν βούλεσθαι, σκοπεῖσθαι, ἐπιμελεῖσθαι, βουλευέσθαι,
δοξάζειν ὀρθῶς ἐψευσμένως, χαίρουσαν λυπουμένην, θαρ-
ροῦσαν φοβουμένην, μισοῦσαν στέργουσαν, καὶ πάσαις
ἔσαι τούτων συγγενεῖς ἢ πρωτουργοὶ κινήσεις τὰς δευτε-
5 ρουργοὺς αὐτῶν παραλαμβάνουσαι κινήσεις σωμάτων ἄγουσι
πάντα εἰς αὐξήσιν καὶ φθίσιν καὶ διάκρισιν καὶ σύγκρισιν
καὶ τούτοις ἐπομένας θερμότητος ψύξεις, βαρύτητας κου-

c5 πρόσθεν A Eus.: ἔμπροσθεν L O c9 καὶ βουλήσεις L O²
Eus.: om. A O

φότητας, σκληρὸν καὶ μαλακόν, λευκὸν καὶ μέλαν, αὐστηρὸν
καὶ γλυκύ, καὶ πᾶσιν οἷς ψυχὴ χρωμένη, νοῦν μὲν προσλα- **b**
βοῦσα ἀεὶ θεὸν ὀρθῶς θεοῖς, ὀρθὰ καὶ εὐδαίμονα παιδαγωγεῖ
πάντα, ἀνοία δὲ συγγενομένη πάντα αὐτὰναντία τούτοις
ἀπεργάζεται. τιθῶμεν ταῦτα οὕτως ἔχειν, ἢ ἔτι διστάζομεν
εἰ ἐτέρως πως ἔχει; 5

ΚΛ. Οὐδαμῶς.

ΑΘ. Πότερον οὖν δὴ ψυχῆς γένος ἐγκρατὲς οὐρανοῦ καὶ
γῆς καὶ πάσης τῆς περιόδου γεγονέναι φῶμεν; τὸ φρόνιμον
καὶ ἀρετῆς πλήρες, ἢ τὸ μηδέτερον κεκτημένον; βούλεσθε οὖν **c**
πρὸς ταῦτα ᾧδε ἀποκρινώμεθα;

ΚΛ. Πῶς;

ΑΘ. Εἰ μὲν, ᾧ θαυμάσιε, φῶμεν, ἢ σύμπασα οὐρανοῦ
ὁδὸς ἅμα καὶ φορὰ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὄντων ἀπάντων νοῦ **5**
κινήσει καὶ περιφορᾷ καὶ λογισμοῖς ὁμοίαν φύσιν ἔχει καὶ
συγγενῶς ἔρχεται, δῆλον ὡς τὴν ἀρίστην ψυχὴν φατέον ἐπι-
μελεῖσθαι τοῦ κόσμου παντὸς καὶ ἄγειν αὐτὸν τὴν τοιαύτην
ὁδὸν ἐκείνην.

ΚΛ. Ὅρθῶς. 10

ΑΘ. Εἰ δὲ μανικῶς τε καὶ ἀτάκτως ἔρχεται, τὴν κακίην. **d**

ΚΛ. Καὶ ταῦτα ὀρθῶς.

ΑΘ. Τίνα οὖν δὴ νοῦ κινήσις φύσιν ἔχει; τοῦτο ἤδη
χαλεπὸν, ᾧ φίλοι, ἐρώτημα ἀποκρινόμενον εἰπεῖν ἐμφρόνως·
διὸ δὴ καὶ ἐμὲ τῆς ἀποκρίσεως ὑμῖν δίκαιον τὰ νῦν προσ- **5**
λαμβάνειν.

ΚΛ. Εὖ λέγεις.

ΑΘ. Μὴ τοῖνυν ἐξ ἐναντίας οἶον εἰς ἥλιον ἀποβλέποντες,
νύκτα ἐν μεσημβρίᾳ ἐπαγόμενοι, ποιησώμεθα τὴν ἀπόκρισιν,
ὡς νοῦν ποτε θνητοῖς ὄμμασι δῶσθαι τε καὶ γνωσόμενοι **10**

b 1 γλυκύ Α Ο Eus. : γλυκὺ καὶ πικρὸν L O² προσλαβοῦσα Α L O :
προσλαμβάνουσα Eus. **b 2** θεὸν Α Ο : θεῖον L Eus. et in marg. γρ. Ο
ὀρθῶς θεοῖς Α (sed θῶς in ras.) L O Eus. : θεὸς οὐσα ὀρθὰ in marg. Α³
(ἐν ἄλλῃ) Ο² : ὀρθῶς θέουσα Winckelmann **d 2** ὀρθῶς] ὀρθότατα
Eus.

e ἰκανῶς· πρὸς δὲ εἰκόνα τοῦ ἐρωτωμένου βλέποντας ἀσφαλές-
στερον ὄραν.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ἡ προσέοικεν κινήσει νοῦς τῶν δέκα ἐκείνων
5 κινήσεων, τὴν εἰκόνα λάβωμεν· ἦν συναναμνησθεὶς ὑμῖν
ἐγὼ κοινῇ τὴν ἀπόκρισιν ποιήσομαι.

ΚΛ. Κάλλιστα ἂν λέγοις.

ΑΘ. Μεμνήμεθα τοίνυν τῶν τότε ἔτι τοῦτό γε, ὅτι τῶν
πάντων τὰ μὲν κινεῖσθαι, τὰ δὲ μένειν ἔθεμεν;

10 ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τῶν δ' αὖ κινουμένων τὰ μὲν ἐν ἐνὶ τόπῳ κινεῖσθαι,
898 τὰ δ' ἐν πλείοσιν φερόμενα.

ΚΛ. Ἔστι ταῦτα.

ΑΘ. Τούτοις δὴ τοῖν κινήσει τὴν ἐν ἐνὶ φερομένην
αἰεὶ περὶ γέ τι μέσον ἀνάγκη κινεῖσθαι, τῶν ἐντόρων οὐσαν
5 μίμημά τι κύκλων, εἶναί τε αὐτὴν τῇ τοῦ νοῦ περιόδῳ
πάντως ὡς δυνατὸν οἰκειοτάτην τε καὶ ὁμοίαν.

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Τὸ κατὰ ταῦτα δήπου καὶ ὡσαύτως καὶ ἐν τῷ αὐτῷ
καὶ περὶ τὰ αὐτὰ καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ ἓνα λόγον καὶ τάξιν
b μίαν ἄμφω κινεῖσθαι λέγοντες, νοῦν τὴν τε ἐν ἐνὶ φερομένην
κίνησιν, σφαίρας ἐντόρου ἀπεικασμένα φοραῖς, οὐκ ἂν ποτε
φανεῖμεν φαῦλοι δημιουργοὶ λόγῳ καλῶν εἰκόνων.

ΚΛ. Ὅρθότατα λέγεις.

5 ΑΘ. Οὐκοῦν αὖ ἢ γε μηδέποτε ὡσαύτως μηδὲ κατὰ τὰ
αὐτὰ μηδὲ ἐν ταυτῷ μηδὲ περὶ ταῦτα μηδὲ πρὸς ταῦτα μηδ'
ἐν ἐνὶ φερομένη μηδ' ἐν κόσμῳ μηδ' ἐν τάξει μηδὲ ἐν τιμῇ
λόγῳ κίνησις ἀνοίας ἂν ἀπάσης εἴη συγγενής;

ΚΛ. Εἴη γὰρ ἂν ἀληθέστατα.

c ΑΘ. Νῦν δὴ χαλεπὸν οὐδὲν ἔτι διαρρήδην εἰπεῖν ὡς,

ε8 τῶν τότε ἔτι τοῦτό γε] γε τοσοῦτον τῶν τότε ἔτι τοῦτό γε A L O :
τό γε τοσοῦτον τῶν τότε Eus. et in marg. A³ (ἐν ἄλλῳ) γρ. O
α 2 ταῦτα] ταῦτη Eus. α 3 ἐν A¹ L O² Eus. : om. A O α 4 οὐσαν]
οὐσῶν libri cum Eus. b 5 αὖ ἢ γε] αὐτῇ γε ἢ Eus.

ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ἐστὶν ἡ περιάγουσα ἡμῶν πάντα, τὴν δὲ οὐρανοῦ περιφορὰν ἐξ ἀνάγκης περιάγειω φατέον ἐπιμελουμένην καὶ κοσμοῦσαν ἦτοι τὴν ἀρίστην ψυχὴν ἢ τὴν ἐναντίαν. 5

ΚΛ. ὦ ξένη, ἀλλὰ ἔκ γε τῶν νῦν εἰρημένων οὐδ' ὄσιοι ἄλλως λέγειν ἢ πᾶσαν ἀρετὴν ἔχουσαν ψυχὴν μίαν ἢ πλείους περιάγειω αὐτά.

ΑΘ. Κάλλιστα, ὦ Κλειώ, ὑπήκουσας τοῖς λόγοις· τόδε δὲ προσυπάκουσον ἔτι. d

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Ἡλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα, εἴπερ ψυχὴ περιάγει πάντα, ἅρ' οὐ καὶ ἐν ἕκαστον;

ΚΛ. Τί μὴν;

ΑΘ. Περὶ ἐνὸς δὴ ποιησώμεθα λόγους, οἳ καὶ ἐπὶ πάντα ἡμῶν ἄστρα ἀρμόττοντες φαινοῦνται. 5

ΚΛ. Τίνος;

ΑΘ. Ἡλίου πᾶς ἄνθρωπος σῶμα μὲν ὄρα, ψυχὴν δὲ οὐδεὶς· οὐδὲ γὰρ ἄλλου σώματος οὐδενὸς οὔτε ζῶντος οὔτε ἀποθνήσκοντος τῶν ζῴων, ἀλλὰ ἐλπίς πολλὴ τὸ παράπαν τὸ γένος ἡμῶν τοῦτο ἀναίσθητον πάσαις ταῖς τοῦ σώματος αἰσθήσεσι περιπεφυκέναι, νοητὸν δ' εἶναι. νῶ μόνῳ δὴ καὶ διανοήματι λάβωμεν αὐτοῦ πέρι τὸ τοιοῦδε. e

ΚΛ. Ποῖον;

ΑΘ. Ἡλιον εἴπερ ἄγει ψυχὴν, τριῶν αὐτὴν ἐν λέγοντες δρᾶν σχεδὸν οὐκ ἀποτευξόμεθα. 5

ΚΛ. Τίνων;

ΑΘ. Ὡς ἡ ἐνοῦσα ἐντὸς τῷ περιφερεῖ τούτῳ φαινομένῳ σώματι πάντῃ διακομίζει τὸ τοιοῦτον, καθάπερ ἡμᾶς ἢ παρ' ἡμῶν ψυχὴ πάντῃ περιφέρει· ἢ ποθεν ἔξωθεν σῶμα αὐτῇ 10

d 1 προσυπάκουσον L Eus. : προσάκουσον A O (sed ut s. v. A² O²)
d 6 ποιησώμεθα A L O : γρ. ποιησόμεθα O d 7 ἀρμόττοντες ἡμῶν ἄστρα Eus. d 8 τίνος Eus. : τίνας A L O d 11 ἀποθανόντος Eus. e 2 νῶ μόνῳ A L O : μόνον φ Eus. e 3 διανοήματι] νοήματι Eus. e 5 εἴπερ ἄγει libri : εἰ περιάγει Eus. e 10 αὐτῇ Eus. : αὐτῆ libri

899 πορισαμένη πυρὸς ἢ τιως ἀέρος, ὡς λόγος ἐστὶ τιων, ὡθεὶ βία σώματι σῶμα ἢ τρίτον αὐτῇ ψιλῇ σώματος οὔσα, ἔχουσα δὲ δυνάμεις ἄλλας τιὰς ὑπερβαλλούσας θαύματι, ποδηγεῖ.

5 Κ.Λ. Ναί, τοῦτο μὲν ἀνάγκη, τούτων ἔν γέ τι δρῶσαν ψυχὴν πάντα διάγειν.

ΑΘ. Αὐτοῦ δὴ ἄμεινον ταύτην τὴν ψυχὴν, εἴτε ἐν ἄρμασι ἔχουσα ἡμῖν ἥλιον ἄγει φῶς τοῖς ἅπασιν, εἴτε ἐξῶθεν, εἶθ' ὅπως εἶθ' ὅπη, θεὸν ἠγείσθαι χρεῶν πάντα ἄνδρα. ἢ

10 πῶς;

b Κ.Λ. Ναί, τόν γέ που μὴ ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀφιγμένον ἀνοίας.

ΑΘ. Ἄστρον δὴ πέρι πάντων καὶ σελήνης, ἐνιαυτῶν τε καὶ μηνῶν καὶ πασῶν ὠρῶν πέρι, τίνα ἄλλον λόγον ἔροῦμεν ἢ τὸν αὐτὸν τοῦτον, ὡς ἐπειδὴ ψυχὴ μὲν ἢ ψυχαὶ πάντων τούτων αἰτιαὶ ἐφάνησαν, ἀγαθαὶ δὲ πᾶσαν ἀρετήν, θεοὺς αὐτὰς εἶναι φήσομεν, εἴτε ἐν σώμασιν ἐνοῦσαι, ζῶα ὄντα, κοσμοῦσιν πάντα οὐρανόν, εἴτε ὅπη τε καὶ ὅπως; ἔσθ' ὅστις ταῦτα ὁμολογῶν ὑπομενεῖ μὴ θεῶν εἶναι πλήρη πάντα;

c Κ.Λ. Οὐκ ἔστιν οὕτως, ὦ ξένε, παραφρονῶν οὐδεὶς.

ΑΘ. Τῷ μὲν τοίνυν μὴ νομίζοντι θεοὺς ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ὦ Μέγιστέ τε καὶ Κλεινία, εἰπόντες ὄρους ἀπαλαττώμεθα.

5 Κ.Λ. Τίνας;

ΑΘ. Ἡ διδάσκειν ἡμᾶς ὡς οὐκ ὀρθῶς λέγομεν τιθέμενοι ψυχὴν γένεσιν ἀπάντων εἶναι πρώτην, καὶ τᾶλλα ὅποσα τούτων συνεπόμενα εἴπομεν, ἢ μὴ δυνάμενον βέλτιον λέγειν ἡμῶν, ἡμῖν πείθεσθαι καὶ ζῆν θεοὺς ἠγούμενον εἰς τὸν ἐπί-

a 7 αὐτοῦ δὴ ἄμεινον secl. Schneider et post ταύτην add. ci. δὴ
 a 9 εἶθ' ὅπως καὶ ὅπη ci. Stallbaum b 3 δὴ A L O: δὲ δὴ O²
 b 8 ὅπως L O² (π s. v.): ὅπως A O ἔσθ' Ast: εἶθ' libri b 9 ὁμολογῶν A L² O: ὁμολογεῖ L O² (εἰ s. v.): ἐν ἄλλῳ: εἴτε καὶ ὅπη καὶ ὅπως
 ἐστὶν ὁ ταῦθ' ὁμολογῶν in marg. O ὑπομενεῖ Stephanus: ὑπομένει libri
 c 8 τούτων A O: τούτῳ O² c 9 ἡμῶν ἡμῖν L (ut vid.)
 O²: ἡμῶν. ἢ ὦν A (sed ἡμῖν in marg. A³ et ἡμῖν. ἢ ὦν fecit a)

λοιπον βιον. ὀρώμεν οὖν εἴτε ἱκανῶς ἤδη τοῖς οὐχ ἡγου- d
 μένοις θεοὺς εἰρήκαμεν ὡς εἰσὶν θεοί, εἴτε ἐπιδεῶς.

ΚΑ. Ἡκιστὰ γε, ὦ ξένε, πάντων ἐπιδεῶς.

ΑΘ. Τούτοις μὲν τοίνυν ἡμῖν τὸ λόγων τέλος ἐχέτω
 τὸν δὲ ἡγούμενον μὲν θεοὺς εἶναι, μὴ φροντίζειν δὲ αὐτοὺς 5
 τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, παραμυθητέον. Ὡς ἄριστε
 δὴ φῶμεν, ὅτι μὲν ἡγήθῃ θεοὺς, συγγένειά τις ἴσως σε θεία
 πρὸς τὸ σύμφυτον ἄγει τιμᾶν καὶ νομίζειν εἶναι· κακῶν δὲ
 ἀνθρώπων καὶ ἀδίκων τύχαι ἰδία καὶ δημοσία, ἀληθεία μὲν e
 οὐκ εὐδαιμόνες, δόξαις δὲ εὐδαιμονιζόμεναι σφόδρα ἀλλ'
 οὐκ ἐμμελῶς, ἄγουσί σε πρὸς ἀσέβειαν, ἔν τε μουσαῖς
 οὐκ ὀρθῶς ὑμνούμεναι ἅμα καὶ ἐν παντοίοις λόγοις. ἢ
 καὶ πρὸς τέλος ἴσως ἀνθρώπους ὀρών ἐλθόντας γηραιούς, 5
 παῖδας παίδων καταλιπόντας ἐν τιμαῖς ταῖς μεγίσταις, 900
 ταραττή τὸ νῦν ἐν ἅπασιν τούτοις ἰδῶν, ἢ δι' ἀκοῆς αἰσθό-
 μενος ἢ καὶ παντάπασιν αὐτὸς αὐτόπτης, προστυχῆς πολλῶν
 ἀσεβημάτων καὶ δεινῶν γενομένων τισίν, δι' αὐτὰ ταῦτα
 ἐκ σμικρῶν εἰς τυραννίδας τε καὶ τὰ μέγιστα ἀφικομένους· 5
 τότε διὰ πάντα τὰ τοιαῦτα δῆλος εἶ μέμφεσθαι μὲν θεοὺς ὡς
 αἰτίους ὄντας τῶν τοιούτων διὰ συγγένειαν οὐκ ἂν ἐθέλων,
 ἀγόμενος δὲ ὑπὸ τε ἀλογίας ἅμα καὶ οὐ δυνάμενος δυσχε-
 ραίνειν θεοὺς, εἰς τοῦτο νῦν τὸ πάθος ἐλήλυθας, ὥστ' εἶναι b
 μὲν δοκεῖν αὐτούς, τῶν δὲ ἀνθρωπίνων καταφρονεῖν καὶ
 ἀμελεῖν πραγμάτων. ἵνα οὖν μὴ ἐπὶ μείζον ἐλθῇ σοι πάθος
 πρὸς ἀσέβειαν τὸ νῦν παρὸν δόγμα, ἀλλ' ἐάν πως οἶον
 ἀποδιοπομπήσασθαι λόγοις αὐτὸ προσιὸν γενώμεθα δυνατοί, 5
 πειρώμεθα, συνάψαντες τὸν ἐξῆς λόγον ᾧ πρὸς τὸν τὸ
 παράπαν οὐχ ἡγούμενον θεοὺς ἐξ ἀρχῆς διεπερανάμεθα,

e 2 εὐδαιμονιζόμεναι O Eus.: εὐδαιμονιζόμεναις AL et γρ. O
 e 5 ἀνοσίους post ἴσως in marg. add. a: om. AO Eus. a 2 ante
 τὸ νῦν add. ὅταν Eus. et in marg. O: om. AL O αἰσθ*+όμενος A
 a 3 παντάπασιν fecit A²: πασιν A αὐτὸς A² (s. v.) LO: om. A Eus.
 αὐτόπτης AL O: αὐτῶν τινι Eus. προστυχῆς AL O Eus.: προστυχῶν
 O² a 5 ante ἐκ add. ὀρθῶς vulg. (non habent A Eus.) a 8 ἀγά-
 μενος fecit A² (a s. v.) ὑπὸ τε AO Eus.: ὑπὸ τινος L et in marg. A³

c τούτω τὰ νῦν προσχρήσασθαι. σὺ δ', ὦ Κλειμία τε καὶ
Μέγилλε, ὑπὲρ τοῦ νέου καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπο-
κρωόμενοι διαδέχεσθε· ἂν δέ τι δύσκολον ἐμπίπτῃ τοῖς
λόγοις, ἐγὼ σφῶν ὥσπερ νυνδὴ δεξάμενος διαβιβῶ τὸν
5 ποταμόν.

ΚΛ. Ὅρθῶς λέγεις· καὶ σύ τε οὕτω ταῦτα δρᾶ, ποιήσομέν
τε ἡμεῖς εἰς τὸ δυνατὸν ἃ λέγεις.

ΑΘ. Ἄλλ' οὐδὲν τάχ' ἂν ἴσως εἴη χαλεπὸν ἐνδείξασθαι
τοῦτό γε, ὡς ἐπιμελεῖς σμικρῶν εἰσω θεοὶ οὐχ ἦττον, μᾶλλον
d δέ, ἢ τῶν μεγέθει διαφερόντων. ἤκουε γάρ που καὶ παρῆν
τοῖς νυνδὴ λεγομένοις, ὡς ἀγαθοὶ γε οὔτε πᾶσαν ἀρετὴν τὴν
τῶν πάντων ἐπιμέλειαν οἰκαιοτάτην αὐτῶν οὔσαν κέκτηνται.

ΚΛ. Καὶ σφόδρα γε ἐπήκουεν.

5 ΑΘ. Τὸ μετὰ τοῦτο τοίνυν κοινῇ συνεξεταζόντων τίνα
λέγοντες ἀρετὴν αὐτῶν ὁμολογοῦμεν αὐτοὺς ἀγαθοὺς εἶναι.
φέρει, τὸ σωφρονεῖν νοῦν τε κεκτῆσθαι φάμεν ἀρετῆς, τὰ
δ' ἐναντία κακίας;

ΚΛ. Φαμέν.

e ΑΘ. Τί δέ; ἀρετῆς μὲν ἀνδρείαν εἶναι, δειλίαν δὲ
κακίας;

ΚΛ. Πάνυ μὲν οὔν.

ΑΘ. Καὶ τὰ μὲν αἰσχυρὰ τούτων, τὰ δὲ καλὰ φήσομεν;

5 ΚΛ. Ἀνάγκη.

ΑΘ. Καὶ τῶν μὲν προσήκειν ἡμῖν, εἴπερ, ὅποσα φλαῦρα,
θεοῖς δὲ οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν τῶν τοιούτων μετὸν
ἐροῦμεν;

ΚΛ. Καὶ ταῦθ' οὕτως ὁμολογοῖ πᾶς ἄν.

10 ΑΘ. Τί δέ; ἀμέλειαν τε καὶ ἀργίαν καὶ τρυφὴν εἰς
ἀρετὴν ψυχῆς θήσομεν, ἢ πῶς λέγεις;

c 2 ἀποκρινόμενοι O¹ Eus.: ἀποκρινάμενοι Λ O c 3 ἐμπίπτῃ]
ἐγγίγνηται Eus. c 6 τε O¹ (τ s. v.) Eus.: γε Α O c 9 γε
O² Eus.: om. Α O μᾶλλον δὲ ἢ τῶν Eus.: ἄλλων δὲ ἢ τῶν L: ἢ
τῶν Α O d 1 ἤκουε Λ L O Eus.: ἤκουον Α² (ον s. v.) O²
d 5 συνεξεταζόντων Α L O Eus.: συνεξετάζωμεν Stephanus

ΚΛ. Καὶ πῶς;

ΑΘ. Ἄλλ' εἰς τοῦναντίου;

ΚΛ. Ναί.

ΑΘ. Τάναυτία ἄρα τούτοις εἰς τοῦναντίου;

901

ΚΛ. Τοῦναντίου.

ΑΘ. Τί οὖν δῆ; τρυφῶν καὶ ἀμελῆς ἀργός τε, ὃν ὁ ποιητῆς κηφῆσι κοθούροισι μάλιστα εἵκελον ἔφασκεν εἶναι, γίνονται ἂν [ὁ] τοιοῦτος πᾶς ἡμῖν;

5

ΚΛ. Ὅρθότατά γε εἰπῶν.

ΑΘ. Οὐκοῦν τόν γε θεὸν οὐ ρητέον ἔχειν ἦθος τοιοῦτον, ὃ γέ τοι αὐτὸς μισεῖ, τῷ τέ τι τοιοῦτον φθέγγεσθαι πειρωμένῳ οὐκ ἐπιτρεπτέον.

ΚΛ. Οὐ μὲν δῆ· πῶς γὰρ ἄν;

10

ΑΘ. Ὡς δὲ προσήκει μὲν πράττειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι διαφερόντως τινός, ὁ δὲ τούτου γε νοῦς τῶν μὲν μεγάλων ἐπιμελεῖται, τῶν μικρῶν δὲ ἀμελεῖ, κατὰ τίνα ἐπαινοῦντες τὸν τοιοῦτον λόγον οὐκ ἂν παντάπασι πλημμελοῖμεν; σκοπῶμεν δὲ ὧδε. Ἄρ' οὐ κατὰ δύο εἶδη τὸ τοιοῦτον πράττει ὁ πράττων, εἴτε θεὸς εἴτ' ἄνθρωπος;

5

ΚΛ. Ποίῳ δὲ λέγομεν;

ΑΘ. Ἡ διαφέρων οὐδὲν οἰόμενος εἶναι τῷ ὄλῳ ἀμελουμένων τῶν μικρῶν, ἢ ῥαθυμία καὶ τρυφῆ, εἰ διαφέρει, ὁ δὲ ἀμελεῖ. ἢ ἔστιν ἄλλως πως γιγνομένη ἀμέλεια; οὐ γάρ που ὅταν γε ἀδύνατον ἦ τῶν ἀπάντων ἐπιμελεῖσθαι, τότε ἀμέλεια ἔσται τῶν μικρῶν ἢ μεγάλων, μὴ ἐπιμελουμένῳ ὧν ἂν δυνάμει θεὸς ἢ φαῦλός τις ὧν ἐλλιπῆς καὶ μὴ δυνατὸς ἐπιμελεῖσθαι γίνηται.

c

5

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;

ΑΘ. Νῦν δὲ δὴ ὄντες τρισὶν ἡμῖν οὖσιν ἀποκρινάσθωσαν

a 2 τοῦναντίου O et in marg. A²: εἰς τοῦναντίου L O²: om. A Eus.
a 5 δ seclusi πᾶς A² (in eras.) O² Eus.: πᾶσιν A O a 8 τοι
L et in marg. O: τι O: om. A Eus. τέ libri: δέ Eus. b 2 γε
νοῦς] τοῦ γένους Eus. b 3 οὖν post τίνα add. Eus. b 4 πασι
A O (παντά add. A² O²) c 5 ὧν] ἄνθρωπος ὧν ci. Stallbaum
ἐλλιπῆς A et pr. O c 8 ὄντες A O Eus.: ὄντε O² (ε s. v.)

d οἱ θεοὺς μὲν ἀμφοτέροισι ὁμολογοῦντες εἶναι, παραιτητοὺς δὲ ἄτερος, ὃ δὲ ἀμελεῖς τῶν σμικρῶν. πρῶτον μὲν θεοὺς ἀμφοτέροισι φατε γινώσκειν καὶ ὄρᾶν καὶ ἀκούειν πάντα, λαθεῖν δὲ αὐτοὺς οὐδὲν δυνατὸν εἶναι τῶν ὁπίσθων εἰσὶν αἱ αἰσθησεις
5 τε καὶ ἐπιστήμαι· ταύτη λέγετε ἔχειν ταῦτα, ἢ πῶς;

ΚΛ. Οὕτως.

ΛΘ. Τί δέ; δύνασθαι πάντα ὁπίσθων αὐτῶν δυνάμεις ἐστὶν θνητοῖς τε καὶ ἀθανάτοις;

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὐ συγχωρήσονται καὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν;

e ΑΘ. Καὶ μὴν ἀγαθοὺς γε καὶ ἀρίστους ὁμολογήκαμεν αὐτοὺς εἶναι πέντε ὄντες.

ΚΛ. Σφόδρα γε.

ΛΘ. Ἄρ' οὖν οὐ ῥαθυμία μὲν καὶ τρυφή ἀδύνατον αὐτοὺς
5 ὁμολογεῖν πράττειν ὅτιοῦν τὸ παράπαν, ὄντας γε οἷους ὁμολογοῦμεν; δειλίας γὰρ ἔκγονος ἔν γε ἡμῖν ἀργία, ῥαθυμία δὲ ἀργίας καὶ τρυφῆς.

ΚΛ. Ἀληθέστατα λέγεις.

ΛΘ. Ἀργία μὲν δὴ καὶ ῥαθυμία οὐδεὶς ἀμελεῖ θεῶν· οὐ
10 γὰρ μέτεστιν αὐτῷ που δειλίας.

ΚΛ. Ὅρθότατα λέγεις.

902 ΑΘ. Οὐκοῦν τὸ λοιπὸν, εἴπερ ἀμελοῦσι τῶν σμικρῶν καὶ ὀλίγων τῶν περὶ τὸ πᾶν, ἢ γινώσκοντες ὡς τὸ παράπαν οὐδενὸς τῶν τοιούτων ἐπιμελεῖσθαι δεῖ, δρῶντες ἂν τοῦτο, ἢ τί τὸ λοιπὸν πλὴν τῷ γινώσκειν τούναντιον;

5 ΚΛ. Οὐδέν.

ΑΘ. Πότερον οὖν, ὧ ἄριστε καὶ βέλτιστε, θῶμέν σε λέγοντα ὡς ἀγνοοῦντάς τε καὶ δέον ἐπιμελεῖσθαι δι' ἀγνοίαν ἀμελοῦντας, ἢ γινώσκοντας ὅτι δεῖ, καθάπερ οἱ φαυλότατοι τῶν ἀνθρώπων λέγονται ποιεῖν, εἰδότες ἄλλα εἶναι βελτίω

d 2 δ δέ] οἱ δὲ A² d 4 αἱ om. Eus. d 5 λέγετε
O² (ε s. v.): λέγεται A O : δέ γε Eus. e 1 γε A L O : τε Eus.
e 5 ὁμολογοῦμεν A L O : λέγομεν L² O² Eus. a 3 δεῖ] γρ. οὐδὲν
δεῖ O a 4 τῷ A L O Eus. : τὸ Eus. a 9 ποιεῖν secl.
Hermann βελτίω libri : βέλτιον Eus.

πράττειν ὧν δὴ πράττουσιν, διὰ τινος ἤττας ἡδονῶν ἢ λυπῶν b
οὐ ποιεῖν;

ΚΛ. Πῶς γὰρ ἄν;

ΑΘ. Οὐκοῦν δὴ τά γε ἀνθρώπινα πράγματα τῆς τε
ἐμφύχου μετέχει φύσεως ἅμα, καὶ θεοσεβέστατον αὐτό ἐστι 5
πάντων ζώων ἄνθρωπος;

ΚΛ. Ἐοικε γούν.

ΑΘ. Θεῶν γε μὴν κτήματά φαμεν εἶναι πάντα ὅποσα
θηρὰ ζῶα, ὧν περ καὶ τὸν οὐρανὸν ὄλον.

ΚΛ. Πῶς γὰρ οὐ;

10

ΑΘ. Ἦδη τοίνυν σμικρὰ ἢ μεγάλα τις φάτω ταῦτα εἶναι
τοῖς θεοῖς· οὐδετέρως γὰρ τοῖς κεκτημένοις ἡμᾶς ἀμελεῖν ἂν εἴη c
προσῆκον, ἐπιμελεστάτοις γε οὔσι καὶ ἀρίστοις. σκοπῶμεν
γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔτι πρὸς τούτοις.

ΚΛ. Τὸ ποῖον;

ΑΘ. Τὸ περὶ τε αἰσθήσεως καὶ δυνάμεως, ἅρ' οὐκ ἐναντίως 5
ἀλλήλοιω πρὸς ῥαστώνην καὶ χαλεπότητά ἐστων πεφυκότε;

ΚΛ. Πῶς λέγεις;

ΑΘ. Ὅρᾶν μὲν που καὶ ἀκούειν τὰ σμικρὰ χαλεπώτερον
ἢ τὰ μεγάλα, φέρειν δὲ αὐτὰ καὶ κρατεῖν καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῶν
σμικρῶν καὶ ὀλίγων παντὶ ῥᾶον ἢ τῶν ἐναντίων. 10

ΚΛ. Καὶ πολὺ γε.

d

ΑΘ. Ἰατρῶ δὲ προστεταγμένον ὄλον τι θεραπεύει,
βουλομένῳ καὶ δυναμένῳ τῶν μὲν μεγάλων ἐπιμελεῖσθαι,
τῶν μορίων δὲ καὶ σμικρῶν ἀμελοῦντι, ἔξει ποτὲ καλῶς αὐτῷ
τὸ πᾶν; 5

ΚΛ. Οὐδαμῶς.

ΑΘ. Οὐ μὴν οὐδὲ κυβερνήταις οὐδὲ στρατηγοῖς οὐδ' οἰκο-
νόμοις, οὐδ' αὖ τισὶν πολιτικοῖς οὐδ' ἄλλῳ τῶν τοιούτων

b9 ὧν περ] ἢ νοερά Eus. b 11 ἢ ante σμικρὰ add. Eus.
φάτω A O Eus. : πεφάτω L et (γρ. ἀπ' ὀρθώσεως) O² d 2 δὲ] δὴ Eus.
d 3 ἐπιμελεῖσθαι A (re vera) L O : ἐπιμελὲς ἔσται Eus. : ἐπιμελουμένῳ O²
(ουμένῳ s. v.) d 4 ἀμελοῦντι A O : ἀμελεῖν L O² : ἀμελὲς Eus.
ἔξει] εἶθ' ἔξει Eus. d 7 οὐδὲ] οὐδέ γε Eus.

οὐδενί, χωρὶς τῶν ὀλίγων καὶ σμικρῶν πολλὰ ἢ μεγάλα· οὐδὲ
 e γὰρ ἄνευ σμικρῶν τοὺς μεγάλους φασὶν λιθολόγοι λίθους εὖ
 κείσθαι.

ΚΑ. Πῶς γὰρ ἄν;

ΑΘ. Μὴ τοίνυν τὸν γε θεὸν ἀξιόσωμέν ποτε θνητῶν
 5 δημιουργῶν φανλότερον, οἷ τὰ προσήκοντα αὐτοῖς ἔργα,
 ὅσῳ περ ἂν ἀμείνους ᾧσω, τόσῳ ἀκριβέστερα καὶ τελειότερα
 μιᾷ τέχνῃ σμικρὰ καὶ μεγάλα ἀπεργάζονται· τὸν δὲ θεὸν
 ὄντα τε σοφώτατον βουλόμενόν τ' ἐπιμελεῖσθαι καὶ δυνά-
 903 μενον, ὧν μὲν ῥᾶον ἦν ἐπιμεληθῆναι σμικρῶν ὄντων, μηδαμῇ
 ἐπιμελεῖσθαι καθάπερ ἄργον ἢ δειλόν τινα διὰ πόρους
 ῥαθυμοῦντα, τῶν δὲ μεγάλων.

ΚΑ. Μηδαμῶς δόξαν τοιαύτην περὶ θεῶν, ᾧ ζένε, ἀποδε-
 5 χόμεθα· οὐδαμῇ γὰρ οὔτε ὅσιον οὔτ' ἀληθὲς τὸ διανόημα
 διανοοίμεθ' ἄν.

ΑΘ. Δοκοῦμεν δέ μοι νῦν ἡδὴ μάλιστα μετρίως διειλέχθαι
 τῷ φιλαίτιῳ τῆς ἀμελείας πέρι θεῶν.

ΚΑ. Ναί.

10 ΑΘ. Τῷ γε βιάζεσθαι τοῖς λόγοις ὁμολογεῖν αὐτὸν μὴ
 b λέγειν ὀρθῶς· ἐπφῶδῶν γε μὴν προσδεῖσθαι μοι δοκεῖ μύθων
 ἔτι τινῶν.

ΚΑ. Ποίων, ὦγαθέ;

ΑΘ. Πείθωμεν τὸν νεανίαν τοῖς λόγοις ὡς τῷ τοῦ παντὸς
 5 ἐπιμελουμένῳ πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ ἀρετὴν τοῦ ὅλου πάντ'
 ἐστὶ συντεταγμένα, ὧν καὶ τὸ μέρος εἰς δύναμιν ἕκαστον
 τὸ προσήκον πάσχει καὶ ποιεῖ. τούτοις δ' εἰσὶν ἄρχοντες
 προστεταγμένοι ἐκάστοις ἐπὶ τὸ σμικρότατον αἰεὶ πάθης καὶ
 πρᾶξεως, εἰς μερισμὸν τὸν ἔσχατον τέλος ἀπειρασμένοι·
 c ὧν ἓν καὶ τὸ σόν, ᾧ σχέτλιε, μόριον εἰς τὸ πᾶν συντείνει

e 1 τῶν σμικρῶν Eus. cum Vat. 1029 λιθολόγοι A Eus. : οἱ λιθολόγοι
 A² vulg. (φασὶν . . . λίθους om. pr. O) e 4 γε om. Eus. e 8 τ'
 ἐπιμελεῖσθαι καὶ δυνάμενον in marg. A³ : om. pr. A O a 1 ἦν om.
 Eus. a 7 μάλιστα A L O : γρ. καὶ μάλα O cum Eus. b 4 πεί-
 σωμεν Eus. b 5 ὅλου A² (marg.) O² (s. v.) Eus. : λόγου A O

βλέπον αεί, καίπερ πάνσμικρον ὄν, σὲ δὲ λέληθεν περὶ τοῦτο
 αὐτὸ ὡς γένεσις ἕνεκα ἐκείνου γίγνεται πᾶσα, ὅπως ἢ τῷ
 τοῦ παντὸς βίῳ ὑπάρχουσα εὐδαίμων οὐσία, οὐχ ἕνεκα σοῦ
 γιγνομένη, σὺ δ' ἕνεκα ἐκείνου. πᾶς γὰρ ἰατρὸς καὶ πᾶς 5
 ἔντεχνος δημιουργὸς παντὸς μὲν ἕνεκα πάντα ἐργάζεται, πρὸς
 τὸ κοινῇ συντεῖνον βέλτιστον μέρος μὴν ἕνεκα ὅλου καὶ οὐχ
 ὅλον μέρους ἕνεκα ἀπεργάζεται· σὺ δὲ ἀγανακτεῖς, ἀγνοῶν d
 ὄπη τὸ περὶ σὲ ἄριστον τῷ παντὶ συμβαίνει καὶ σοὶ κατὰ
 δύναμιν τὴν τῆς κοινῆς γενέσεως. ἐπεὶ δὲ αἰεὶ ψυχὴ συντε-
 ταγμένη σώματι τοτὲ μὲν ἄλλω, τοτὲ δὲ ἄλλω, μεταβάλλει
 παντοίας μεταβολὰς δι' ἑαυτὴν ἢ δι' ἑτέραν ψυχὴν, οὐδὲν 5
 ἄλλο ἔργον τῷ πεπτευτῇ λείπεται πλὴν μετατιθέσθαι τὸ μὲν
 ἄμεινον γιγνόμενον ἡθὸς εἰς βελτίω τόπον, χεῖρον δὲ εἰς τὸν
 χεῖρονα, κατὰ τὸ πρόπεον αὐτῶν ἕκαστον, ἵνα τῆς προσηκούσης
 μοίρας λαγχάνῃ. e

ΚΛ. Πῆ λέγεις;

ΑΘ. Ἦπερ ἂν ἔχοι ῥαστώνης ἐπιμελείας θεοῖς τῶν
 πάντων, ταύτη μοι δοκῶ φράζειν. εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸ
 ὅλον αἰεὶ βλέπων πλάττοι τις μετασχηματίζων τὰ πάντα, 5
 οἶον ἐκ πυρὸς ὕδωρ ἔμψυχον, καὶ μὴ σύμπολλα ἐξ ἐνὸς ἢ
 ἐκ πολλῶν ἔν, πρώτης ἢ δευτέρας ἢ καὶ τρίτης γενέσεως 904
 μετειληφότα πλήθεσιν ἄπειρ' ἂν εἴη τῆς μετατιθεμένης
 κοσμήσεως· νῦν δ' ἔστι θαυμαστὴ ῥαστώνη τῷ τοῦ παντὸς
 ἐπιμελουμένῳ.

ΚΛ. Πῶς αὖ λέγεις;

ΑΘ. Ὡδε. ἐπειδὴ κατεῖδεν ἡμῶν ὁ βασιλεὺς ἐμψύχους 5

e3 ὡς γένεσις libri cum Eus. : γρ. ἢ γένεσις ὡς O ἐκείνου]
 κείνου A ἢ Eus. : ἢ A L et pr. O : ἢ ἢ O³ c7 ξυντεῖνον libri
 et re vera Eus. : ξυντείνων ci. Stephanus μὴν . . . d i μέρους om.
 Λ : add. in marg. A² d8 κατὰ] ἵνα Eus. αὐτῶν om. Eus.
 ἵνα om. Eus. προσηκούσης τῆς μοίρας Eus. προσηκούσης om. Λ O :
 add. in marg. A³ e3 ἦπερ L O² Eus. : εἴπερ A O ῥαστώνης
 A L O Eus. : λόγον ῥαστώνης vulg. e4 μὴ post γὰρ add. corr. Laur.
 lxxxv. 9 a2 ἄπειρ' A O : ἄπορ' A² (re vera) O² (o supra ei) : ἂν
 ὄρᾶν Eus. μετατιθεμένης L² O² Eus. : διατιθεμένης Λ O

οὔσας τὰς πράξεις ἀπάσας καὶ πολλὴν μὲν ἀρετὴν ἐν αὐταῖς οὔσαν, πολλὴν δὲ κακίαν, ἀνώλεθρον δὲ ὄν γενόμενον, ἀλλ' οὐκ αἰώνιοι, ψυχὴν καὶ σῶμα, καθάπερ οἱ κατὰ νόμον ὄντες

b θεοί—γένεσις γὰρ οὐκ ἂν ποτε ἦν ζῶων ἀπολομένου τούτου θατέρου—καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν αἰεὶ πεφυκός, ὅσον ἀγαθὸν ψυχῆς, διειροήθη, τὸ δὲ κακὸν βλάπτει· ταῦτα πάντα συνιδῶν, ἐμμηχανήσατο ποῦ κείμενον ἕκαστον τῶν μερῶν νικῶσαι
 5 ἀρετὴν, ἠττωμένην δὲ κακίαν, ἐν τῷ παντὶ παρέχει μάλιστ' ἂν καὶ ῥῆστα καὶ ἄριστα. μεμηχάνηται δὴ πρὸς πᾶν τοῦτο τὸ ποῖόν τι γιγνόμενον αἰεὶ ποῖαν ἔδραν δεῖ μεταλαμβάνειν οἰκίζεσθαι καὶ τίνας ποτὲ τόπους· τῆς δὲ γενέσεως τοῦ
c ποίου τινοὺς ἀφήκε ταῖς βουλήσεσιν ἐκάστων ἡμῶν τὰς αἰτίας. ὕπη γὰρ ἂν ἐπιθυμῆ καὶ ὁποῖός τις ὢν τὴν ψυχὴν, ταύτῃ σχεδὸν ἐκάστοτε καὶ τοιοῦτος γίγνεται ἅπας ἡμῶν ὡς τὸ πολὺ.

5 Κ.Λ. Τὸ γοῦν εἰκός.

ΑΘ. Μεταβάλλει μὲν τοῖνυν πάνθ' ὅσα μέτοχά ἐστιν ψυχῆς, ἐν ἑαυτοῖς κεκτημένα τὴν τῆς μεταβολῆς αἰτίαν, μεταβάλλοντα δὲ φέρεται κατὰ τὴν τῆς εἰμαρμένης τάξιν καὶ νόμον· σμικρότερα μὲν τῶν ἡθῶν μεταβάλλοντα ἐλάττω κατὰ
 10 τὸ τῆς χώρας ἐπίπεδον μεταπορεύεται, πλείω δὲ καὶ ἀδικώτερα
d μεταπεσόντα, εἰς βάθος τὰ τε κάτω λεγόμενα τῶν τόπων, ὅσα "Αἰδὴν τε καὶ τὰ τούτων ἐχόμενα τῶν ὀνομάτων ἐπονομάζοντες σφόδρα φοβοῦνται καὶ ὄνειροπολοῦσιν ζῶντες διαλυθέντες τε τῶν σωματίων. μείζω δὲ δὴ ψυχῆ κακίας ἢ ἀρετῆς
 5 ὁπότεν μεταλάβῃ διὰ τὴν αὐτῆς βούλησιν τε καὶ ὁμιλίαν γενομένην ἰσχυράν, ὁπότεν μὲν ἀρετῇ θείᾳ προσμείξασα γίγνηται διαφερόντως τοιαύτη, διαφέροντα καὶ μετέβαλεν
e τόπον ἄγιον ὅλον, μετακομισθεῖσα εἰς ἀμείνω τινὰ τόπον

a 8 (τὸ) γενόμενον Hermann **b 1** ἦν O² Eus. : η Α : ἦ A² O²
b 2 θατέρου Eus. : θατέροιν Α Ο (sed ου s. v. A² O²) ὅσον Α Λ Ο :
 ὄν Eus. : γρ. ὄν ἀγαθὸν in marg. Λ Ο **b 8** τοῦ Eus. : τὸ libri
c 3 ὡς Α Ο Eus. : ὡς ἐπὶ in marg. Ο **d 4** δὲ δὴ] δὴ om. Α et pr.
 Ο : δὲ om. Ι Eus. **d 5** μεταλάβῃ Α Ο : μεταβάλλῃ Λ Ο² (β et λ s. v.) : μεταβέλλῃ Eus.

ἕτερον· ὅταν δὲ τἀναγνία, ἐπὶ τἀναγνία μεθιδρύσασα τὸν αὐτῆς βίον.

Αὕτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν,

ὦ παῖ καὶ νεανίσκε ἀμελείσθαι δοκῶν ὑπὸ θεῶν, κακίῳ μὲν 5
 γιγνόμενον πρὸς τὰς κακίους ψυχὰς, ἀμείνω δὲ πρὸς τὰς
 ἀμείνους πορευόμενον, ἔν τε ζωῇ καὶ ἐν πᾶσι θανάτοις πάσχειν
 τε ἃ προσήκον δρᾶν ἐστὶ τοῖς προσφερέσι τοὺς προσφερεῖς
 καὶ ποιεῖν. ταύτης τῆς δίκης οὔτε σὺ μὴ ποτε οὔτε εἰ ἄλλος 905
 ἀτυχήσῃς γενόμενος ἐπεύξεται περιγενέσθαι θεῶν· ἦν πασῶν
 δικῶν διαφερόντως ἔταξάν τε οἱ τάξαιτες χρεῶν τε ἐξευλα-
 βεῖσθαι τὸ παράπαν. οὐ γὰρ ἀμεληθήσῃ ποτὲ ὑπ' αὐτῆς·
 οὐχ οὕτω σμικρὸς ὢν δύσῃ κατὰ τὸ τῆς γῆς βάθος, οὐδ' 5
 ὑψηλὸς γενόμενος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναπήσῃ, τείσεις δὲ
 αὐτῶν τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν εἴτ' ἐρθάδε μένων εἴτε καὶ
 ἐν Ἄιδου διαπορευθεῖς εἴτε καὶ τούτων εἰς ἀγριώτερον ἔτι b
 διακομισθεῖς τόπον. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος σοι καὶ περὶ ἐκείνων
 ἂν εἴη, τῶν οὖς σὺ κατιδὼν ἐκ σμικρῶν μεγάλους γεγονότας
 ἀνοσιουργήσαντας ἢ τι τοιοῦτον πράξαντας φήθῃς ἐξ ἀθλίων
 εὐδαίμονας γεγονέναι, κᾶτα ὡς ἐν κατόπτροις αὐτῶν ταῖς 5
 πράξεσιν ἠγήσω καθεωρακέαι τὴν πάντων ἀμέλειαν θεῶν,
 οὐκ εἰδὼς αὐτῶν τὴν συντέλειαν ὅπῃ ποτὲ τῷ παντὶ συμ-
 βάλλεται. γινώσκεις δὲ αὐτήν, ὦ πάντων ἀνδρειότατε, πῶς c
 οὐ δεῖν δοκεῖς; ἦν τις μὴ γινώσκων οὐδ' ἂν τύπον ἴδοι ποτέ,
 οὐδὲ λόγον συμβάλλεσθαι περὶ βίου δυνατὸς ἂν γένοιτο εἰς
 εὐδαιμονίαν τε καὶ δυσδαίμονα τύχην. ταῦτα εἰ μὲν σε πείθει
 Κλεινίας ὅδε καὶ σύμπασα ἡμῶν ἦδε ἢ γερουσία, περὶ θεῶν 5

e 2 μεθιδρυσσα A : corr. A² (σα s. v.) : μεθιδρύσατο Eus. a 1 καὶ
 ποιεῖν hic A L O Eus. : post e 7 πάσχειν τε vulg. e1 om. Eus.
 a 2 ἐπεύξεται A L O : ἐπέυξεται Eus. : ἀπεύξεται A² (ἃ s. v.)
 a 3 δικῶν] δίκην δικῶν Eus. a 7 αὐτῶν] αὐτῷ Eus. b 1 ἀγριώ-
 τερον γρ. A² : ἀγιώτερον A L O Eus. : in marg. ἀπώτερον καὶ ἀγριώτερον
 O, ἀτοπώτερον καὶ ἀγριώτερον L b 5 κᾶτα] καὶ Eus. c 1 πῶς
 οὐ δεῖν A L O : πόσου δεῖν A² L² (πόσου in marg.) O γρ. ἀπ' ὀρθώ-
 σεως) : πρὸς οὐδέν Eus. c 3 οὐδὲ λόγον A L O Eus. : γρ. οὐδ' ἂν
 λόγους L O

ὡς οὐκ οἶσθα ὅτι λέγεις, καλῶς ἂν σοι θεὸς αὐτὸς συλλαμβάνοι· εἰ δ' ἐπιδεῖς ἔτι λόγου τινὸς ἂν εἴης, λεγόντων ἡμῶν
 d πρὸς τὸν τρίτον ἐπάκουε, εἰ τοῦν καὶ ὀπωσοῦν ἔχεις. ὅτι
 μὲν γὰρ θεοὶ τ' εἰσὶν καὶ ἀνθρώπων ἐπιμελοῦνται, ἔγωγε οὐ
 παντάπασι φαύλως ἂν φαίην ἡμῖν ἀποδεδεῖχθαι τὸ δὲ
 παραιτητοὺς αὐθροὺς εἶναι τοῖσι ἀδικοῦσι, δεχομένους δῶρα,
 5 οὔτε τινὶ συγχωρητέον παιτί τ' αὐτῶν κατὰ δυνάμιν τρόπῳ
 ἐλεγκτέον.

Κ.Α. Κάλλιςτ' εἶπες, ποιῶμέν τε ὡς λέγεις.

ΑΘ. Φέρε δὴ πρὸς θεῶν αὐτῶν, τίνα τρόπον παραιτητοὶ
 e γίνονται ἂν ἡμῖν, εἰ γίνονται αὐτῶν; καὶ τίνας ἢ ποιοὶ τινας
 ὄντες; ἄρχοντας μὲν ἀναγκαῖόν ποιν γίνεσθαι τοὺς γε
 διοικήσοιτας τὸν ἅπαντα ἐντελεχῶς οὐρανό.

Κ.Α. Οὕτως.

5 ΑΘ. Ἄλλ' ἄρα τίσιν προσφερέεις τῶν ἀρχόντων; ἢ τίνας
 τούτοις, ὧν δυνατὸν ἡμῖν ἀπεικάζουσι τυγχάνειν μείζον
 ἐλάττωνας; πότερον ἡνίοχοί τινας ἂν εἶεν τοιοῦτοι ζευγῶν
 ἀμιλλωμένων ἢ πλοίων κυβερνήται; τάχα δὲ κἂν ἀπει-
 κασθεῖεν στρατοπέδων ἄρχουσί τισιν· εἴη δ' ἂν καὶ νόσων
 10 πόλεμον εὐλαβουμένοις ἰατροῖς ζοικέναι περὶ σώματα, ἢ
 906 γεωργοῖς περὶ φυτῶν γένεσιν εἰωθυίας ὥρας χαλεπὰς διὰ
 φόβων προσδεχομένοις, ἢ καὶ ποιμνίων ἐπιστάταις. ἐπειδὴ
 γὰρ συγκεχωρήκαμεν ἡμῖν αὐτοῖς εἶναι μὲν τὸν οὐρανό
 πολλῶν μεστὸν ἀγαθῶν, εἶναι δὲ καὶ τῶν ἐναντίων, πλειόνων
 5 δὲ τῶν μὴ, μάχη δὴ, φαιμί, ἀθάνατός ἐσθ' ἢ τοιαύτη καὶ
 φυλακῆς θαυμαστῆς δεομένη, σύμμαχοι δὲ ἡμῖν θεοὶ τε ἅμα
 καὶ δαίμονες, ἡμεῖς δ' αὐτῶν κτήμα θεῶν καὶ δαιμόνων· φθείρει
 δὲ ἡμᾶς ἀδικία καὶ ὕβρις μετὰ ἀφροσύνης, σφίξει δὲ δικαιοσύνη
 b καὶ σωφροσύνη μετὰ φρονήσεως, ἐν ταῖς τῶν θεῶν ἐμψύχοις

c 6 θεὸς A (re vera) L O Eus. : δ θεὸς O² d 4 αὐθροὺς A L O :
 γρ. αὐτοῖς L O cum Stob. : αὐ τοῖς θεοῖς vulg. d 5 τ' L O² (s. v.) :
 δ' A O Stob. e 3 ἐντελεχῶς libri : ἐνδελεχῶς Stob. a 2 φόβων
 A L O : φόβον Stob. a 3 συνεχωρήσαμεν Eus. a 5 ἐσθ' ἢ Eus. :
 ἐστιν ἢ O² Stob. : ἐστι A (in ras. O a 7 κτήμα A O : κτήματα L
 (sed in marg. γρ. κτήμα, δ καὶ κάλλιον) Eus. Stob.

οικοῦσαι δυνάμεσιν, βραχὺ δέ τι καὶ τῆδε ἂν τις τῶν τοιούτων
 ἐνοικοῦν ἡμῖν σαφὲς ἴδοι. ψυχαὶ δέ τινες ἐπὶ γῆς οἰκοῦσαι
 καὶ ἄδικον λῆμμα κεκτημένα διήλον ὅτι θηριώδεις, πρὸς τὰς
 τῶν φυλάκων ψυχὰς ἄρα κυνῶν ἢ τὰς τῶν νομέων ἢ πρὸς 5
 τὰς τῶν παιτάπασιν ἀκροτάτων δεσποτῶν προσπίπτουσαι,
 πείθουσιν θωπείαις λόγων καὶ ἐν εὐκταίαις τισὶν ἐπώδαῖς,
 ὡς αἱ φῆμαί φασιν αἱ τῶν κακῶν, ἐξεῖναι πλεονεκτοῦσιν c
 σφίσιν ἐν ἀνθρώποις πάσχειν μηδὲν χαλεπόν· φαμὲν δ'
 εἶναι πού τὸ νῦν ὀνομαζόμενοι ἀμάρτημα, τὴν πλεονεξίαν,
 ἐν μὲν σαρκίνοις σώμασι νόσημα καλούμενον, ἐν δὲ ὤραις
 ἐτῶν καὶ ἐνιαυτοῖς λοιμόν, ἐν δὲ πόλεσι καὶ πολιτείαις τοῦτο 5
 αὐτό, ῥήματι μετεσχηματισμένον, ἀδικίαν.

ΚΛ. Παντάπασι μὲν οὖν.

ΑΘ. Τοῦτον δὴ τὸν λόγον ἀναγκαῖον λέγειν τὸν λέγοντα
 ὡς εἰσὶν συγγνώμονες αἰεὶ θεοὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων ἀδίκοις καὶ d
 ἀδικοῦσιν, ἂν αὐτοῖς τῶν ἀδικημάτων τις ἀποπέμῃ· καθάπερ
 κυσὶν λύκοι τῶν ἀρπασμάτων σμικρὰ ἀπονέμοιεν, οἱ δὲ
 ἡμερούμενοι τοῖς δώροις συγχωροῦεν τὰ ποίμνια διαρπάζειν.
 ἄρ' οὐχ οὗτος ὁ λόγος ὁ τῶν φασκόντων παραιτητοὺς εἶναι 5
 θεούς;

ΚΛ. Οὗτος μὲν οὖν.

ΑΘ. Τίσω οὖν δὴ τῶν προρρηθέντων ἀπεικάζων ὁμοίους
 φύλακας εἶναι θεοὺς οὐκ ἂν καταγέλαστος γίγνοιτο ἀνθρώπων
 ὅστισοῦν; πότερον κυβερνήταις, λοιβῆ τε οἶνον κνίσῃ e
 τε παρατρεπομένοις αὐτοῖς, ἀνατρέπουσι δὲ ναῦς τε καὶ
 ναύτας;

ΚΛ. Μηδαμῶς.

ΑΘ. Ἄλλ' οὔτι μὲν ἡμιόχοισί γε ἐν ἀμίλλῃ συντε- 5

b₃ δέ A L O : δῆ O² (ἡ s. v.) b₄ λῆμμα A² L O : λῆμα (ut
 vid.) A c₂ γρ. σφίσιν in marg. A² O² : φησὶν A O c₅ ἐνιαυτοῖς
 A : ἐνιαυτῶν vulg. e₆ αὐτὸ cod. Voss : αὐτὸ A O ῥήματι A O :
 ῥῆμα A² O² d₃ (εἰ) κυσὶ Hermann : κυσὶν εἰ Turicenses ἀρπα-
 σμάτων A O : ἀρπαγμάτων L σμικρ' (ἂν) Ast d₉ εἶναι φύλακας
 Stob. e₁ λοιβῆ τε A L O Stob. : λοιβῆ γε O² (γ s. v., κνίσῃ L
 cum A² O² : κνήσῃ A O : κνίσα in marg. a

ταγμένοις, πεισθείσιν ὑπὸ δωρεᾶς ἑτέροισι τὴν νίκην ζεύγεσι προδοῦναι.

Κ.Λ. Δειῶν γὰρ εἰκόνα λέγεις ἂν λέγων τὸν λόγον τοῦτον.

10 ΑΘ. Οὐ μὴν οὐδὲ στρατηγοῖς γε οὐδ' ἰατροῖς οὐδὲ γεωργοῖς, οὐδὲ νομεῦσιν μὴν οὐδέ τισι κυσῖν κεκλημένοις ὑπὸ λύκων.

907 Κ.Λ. Εὐφήμει· πῶς γὰρ ἄν;

ΑΘ. Ἄλλ' οὐ πάντων φυλάκων εἰσὶ μέγιστοι καὶ περὶ τὰ μέγιστα ἡμῖν οἱ πάντες θεοί;

Κ.Λ. Πολύ γε.

5 ΑΘ. Τοὺς δὴ κάλλιστά τε πράγματα φυλάττοντας, διαφέροντάς τε αὐτοὺς φυλακῇ πρὸς ἀρετὴν, κυνῶν χεῖρους καὶ ἀνθρώπων μέσων εἶναι φήσομεν, οἷ τὸ δίκαιον οὐκ ἂν ποτε προδοῖεν ἕνεκα δώρων παρὰ ἀδίκων ἀνδρῶν ἀνοσίως δίδομένων;

b Κ.Λ. Οὐδαμῶς· οὔτε ἀνεκτὸς λόγων, τῶν τε περὶ πᾶσαν ἀσέβειαν ὄντων κινδυνεύει πᾶς ὁ ταύτης τῆς δόξης ἀντεχόμενος πάντων ἂν τῶν ἀσεβῶν κεκρίσθαι δικαιοτάτα κάκιστός τε εἶναι καὶ ἀσεβέστατος.

5 ΑΘ. Τὰ μὲν δὴ προτεθέντα τρία, θεοί τε ὡς εἰσίν, καὶ ὡς ἐπιμελεῖς, καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ὡς παντάπασιν ἀπαραίτητοι, φῶμεν ἰκανῶς ἀποδεδείχθαι πού;

Κ.Λ. Πῶς γὰρ οὔ; καὶ σύμψηφοί γε τούτοις τοῖς λόγοις ἐσμέν.

10 ΑΘ. Καὶ μὴν εἴρηται γέ πως σφοδρότερον διὰ φιλονικίαν
c τῶν κακῶν ἀνθρώπων· τούτου γε μὴν ἕνεκα, ᾧ φίλε Κλεωῖα, πεφιλονίκηται, μὴ ποτε λόγοις ἠγῶνται κρατοῦντες ἐξουσίαν εἶναι σφίσιν ἂ βούλονται πράττειν οἱ κακοί, ἂ δὴ καὶ ὅσα

e 11 μὴν A L O Stob. : οὐ μὴν scr. recc.

fecit A² b 1 λόγων A O Stob. : ὁ λόγος vulg.

Stob. : πως vulg. b 6 καὶ om. A : add. s. v. A²

τερων om. pr. A (add. in marg. A³) O

μὴν O

a 7 μέσον Stob. et

b 2 πᾶς A L O

b 10 σφοδρό-

c 1 γρ. τοῦδε γε

καὶ οἷα περὶ θεοὺς διανοοῦνται. προθυμία μὲν δὴ διὰ ταῦτα
νεωτέρως εἰπεῖν ἡμῖν γέγονεν· εἰ δέ τι καὶ βραχὺ προὔργου 5
πεποιήκαμεν εἰς τὸ πείθειν πῆ τοὺς ἄνδρας ἑαυτοὺς μὲν
μισῆσαι, τὰ δ' ἐναντία πως ἦθη στέρξαι, καλῶς ἡμῖν εἰρημένον
ἂν εἶη τὸ προοίμιον ἀσεβείας πέρι νόμων. d

ΚΛ. Ἄλλὰ ἐλπίς· εἰ δὲ μή, τό γε τοῦ λόγου γένος οὐκ
αἰτιάσεται τὸν νομοθέτην.

ΑΘ. Μετὰ τὸ προοίμιον τοῖνυν λόγος οἷος ἂν τῶν νόμων
ἐρμηνεὺς ὀρθῶς γίγνοιτο ἡμῖν, προαγορευῶν ἐξίστασθαι πᾶσι 5
τοῖς ἀσεβέσι τρόπων τῶν αὐτῶν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς. τοῖς δὲ μὴ
πειθομένοις ἀσεβείας ὅδε ἔστω πέρι νόμος· Ἐάν τις ἀσεβῆ
λόγοις εἶτ' ἔργοις, ὁ παρατυγχάνων ἀμυνέτω σημαίνων πρὸς e
ἄρχοντας, τῶν δὲ ἀρχόντων οἱ πρῶτοι πυθόμενοι πρὸς τὸ
περὶ τούτων ἀποδεδειγμένον κρίνειν δικαστήριον εἰσαγα-
γόντων κατὰ τοὺς νόμους· ἔαν δέ τις ἀκούσασα ἀρχὴ μὴ
δραῖ ταῦτα, αὐτῇ ἀσεβείας ὑπόδικος γενέσθω τῷ ἐθέλοντι 5
τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν νόμων. ἔαν δέ τις ὄφλη, τιμάτω τὸ
δικαστήριον ἐν ἐκάστῳ τῶν καθ' ἐν ἀσεβούντων τίμημα.
δεσμὸς μὲν οὖν ὑπαρχέτω πᾶσιν· δεσμομηρίων δὲ οὐτων ἐν 908
τῇ πόλει τριῶν, ἐνὸς μὲν κοινοῦ τοῖς πλείστοις περὶ ἀγοράν,
σωτηρίας ἕνεκα τοῖς πολλοῖς τῶν σωματίων, ἐνὸς δὲ περὶ τὸν
τῶν νύκτωρ συλλεγομένων σύλλογον, σωφρονιστήριον ἐπονο-
μαζόμενον, ἐνὸς δὲ αὖ κατὰ μέσσην τὴν χώραν, ὅπηπερ ἂν 5
ἔρημός τε καὶ ὡς ὅτι μάλιστα ἀγριώτατος ἢ τόπος, τιμωρίας
ἔχων ἐπωινυμίαν φήμην τινά· περὶ ἀσεβείαν δὲ ὄντων αἰτίας
μὲν τρισίν, αἷσπερ καὶ διήλθομεν, δύο δὲ ἐξ ἐκάστης τῆς b
τοιαύτης αἰτίας γενομένων, ἐξ ἂν γίγνοιτο ἅ καὶ διακρίσεως
ἄξια γένη τῶν περὶ τὰ θεῖα ἐξαμαρτανόντων, οὐκ ἴσης οὐδ'
ὁμοίας δίκης δεόμενα. ᾧ γὰρ ἂν μὴ νομίζονται θεοὺς εἶναι
τὸ παράπαν ἦθος φύσει προσγένηται δίκαιον, μισοῦντές τε 5
γίγνονται τοὺς κακοὺς, καὶ τῷ δυσχεραίνειν τὴν ἀδικίαν οὔτε

c 4 καὶ οἷα om. pr. A (s. v. A²) O d 2 εἰ δὲ μή L O : ἡ δ' ἐμή A
(sed ἡ fecit A²) et in marg. L O : ἡ δ' εἰ in marg. A² d 4 λόγος
A O : ὁ λόγος L e 7 prius ἐν Schneider : ἐν libri

τὰς τοιαύτας πράξεις προσίενται πράττειν, τοὺς τε μὴ δικαίους
 τῶν ἀνθρώπων φεύγουσι καὶ τοὺς δικαίους στέργουσι· οἷς
 δ' ἂν πρὸς τῇ δόξῃ τῇ θεῶν ἔρημα εἶναι πάντα ἀκράτειαί
 τε ἡδονῶν καὶ λυπῶν προσπέσωσι, μνημαὶ τε ἰσχυραὶ καὶ
 μαθήσεις ὀξεῖαι παρῶσι, τὸ μὲν μὴ νομίζειν θεοὺς ἀμφοῦν
 5 ἂν ἐνυπάρχου κοινὸν πάθος, τῇ δὲ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων
 λώβῃ τὸ μὲν ἐλάττω, τὸ δὲ πλείω κακὰ ἐργάζοιτ' ἄν. ὁ μὲν
 γὰρ λόγῳ τε ἂν περὶ θεοὺς παρρησίας εἶη μεστὸς καὶ περὶ
 θυσίας τε καὶ ὄρκους, καὶ ὡς τῶν ἄλλων καταγελῶν τάχ' ἂν
 d ἐτέρους τοιούτους ἀπεργάζοιτο, δίκης μὴ τυγχάνων· ὁ δὲ
 δὴ δοξάζων μὲν καθάπερ ἄτερος, εὐφυνῆς δὲ ἐπικαλούμενος,
 δούλου δὲ καὶ ἐνέδρας πλήρης, ἐξ ὧν μάντεις τε κατασκευά-
 ζονται πολλοὶ καὶ περὶ πᾶσαν τὴν μαγανείαν κεκινημένοι,
 5 γίγνονται δὲ ἐξ αὐτῶν ἔστιν ὅτε καὶ τύραννοι καὶ δημηγόροι
 καὶ στρατηγοί, καὶ τελεταῖς δὲ ἰδίαις ἐπιβεβουλευκότες,
 σοφιστῶν τε ἐπικαλουμένων μηχαναί. τούτων δὴ πολλὰ
 e μὲν εἶδη γένοιτ' ἄν, τὰ δὲ νόμων ἄξια θέσεως δύο, ὧν τὸ μὲν
 εἰρωνικὸν οὐχ ἑνὸς οὐδὲ δυοῖν ἄξια θανάτου ἀμαρτάνων, τὸ
 δὲ ρουθητήσεως ἅμα καὶ δεσμῶν δεόμενον. ὥσαύτως δὲ καὶ
 τὸ θεοὺς νομίζον ἀμελεῖν δύ' ἕτερα γεννᾶ, καὶ τὸ παραιτη-
 5 τοὺς ἄλλα δύο. τούτων δὴ ταύτῃ διεστηκότων, τοὺς μὲν ὑπ'
 ἀνοίας ἄνευ κάκης ὀργῆς τε καὶ ἡθους γεγενημένους εἰς τὸ
 909 σωφρονιστήριον ὁ δικαστῆς τιθέμενος νόμῳ τιθέσθω μηδὲν
 ἔλαττον ἐτῶν πέντε, ἐν τούτῳ δὲ τῷ χρόνῳ μηδεὶς τῶν
 πολιτῶν αὐτοῖς ἄλλος συγγιγνέσθω πλὴν οἱ τοῦ ρυκτερινοῦ
 συλλόγου κοινωνοῦντες, ἐπὶ ρουθητήσῃ τε καὶ τῇ τῆς ψυχῆς
 5 σωτηρίᾳ ὁμιλοῦντες· ὅταν δ' ὁ χρόνος αὐτοῖς ἐξέλθῃ τῶν
 δεσμῶν, εἰ μὲν δοκῇ τις σωφρονεῖν αὐτῶν, οἰκείτω μετὰ
 τῶν σωφρόνων, εἰ δὲ μή, ὀφείλῃ δ' αὖθις τὴν τοιαύτην
 δίκην, θανάτῳ ζημιούσθω. ὅσοι δ' ἂν θηριώδεις γένοιται

c2 δ' om. pr. A (s. v. A² O c5 ἐνυπάρχου A et γρ. O: ἐν
 υπάρχοι O c6 ἐργάσαιτ' fecit O² (σα s. v.) c8 τε O²: om. A O
 d2 εὐφυνῆς in marg. L² O¹: εὐτυχῆς A L O e1 τὰ om. pr. A (s. v.
 A²) O e3 δεομενων A (corr. A²) e4 γεννᾶ A L O² (i s. v.):
 γεννᾶν O et fecit a e6 κακῆς A et pr. O

πρὸς τῷ θεοῦς μὴ νομίζειν ἢ ἀμελείς ἢ παραιτητοὺς εἶναι, **b**
καταφροιοῦντες δὲ τῶν ἀνθρώπων ψυχαγωγῶσι μὲν πολλοὺς
τῶν ζώντων, τοὺς δὲ τεθνεώτας φάσκοντες ψυχαγωγεῖν καὶ
θεοὺς ὑπισχνούμενοι πείθειν, ὡς θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς καὶ
ἐπισημαῖς γοητεύοντες, ιδιώτας τε καὶ ὕλας οἰκίας καὶ πόλεις **5**
χρημάτων χάριω ἐπιχειρῶσιν κατ' ἄκρας ἐξαιρεῖν, τούτων δὲ
ὅς ἂν ὄφλων εἶναι δόξῃ, τιμάτω τὸ δικαστήριον αὐτῷ κατὰ
νόμον δεδέσθαι μὲν ἐν τῷ τῶν μεσογέων δεσμοτηρίῳ, **c**
προσιέναι δὲ αὐτοῖς μηδένα ἐλεύθερον μηδέποτε, τακτὴν δὲ
ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων αὐτοὺς τροφήν παρὰ τῷ οἰκετῶν λαμ-
βάειν. ἀποθανόντα δὲ ἔξω τῶν ὀρίων ἐκβάλλειν ἀταφον·
ἐὰν δέ τις ἐλεύθερος συνθάπτῃ, δίκας ἀσεβείας τῷ ἐθέλοισι **5**
λαγχάνειν ὑπεχέτω. παῖδας δὲ ἂν μὲν καταλείπῃ τῇ πόλει
ἱκανούς, οἱ τῶν ὀρφανῶν ἐπιμελούμενοι καὶ τούτων ὡς ὄντων
ὀρφανῶν ἐπιμελείσθων μηδὲν χεῖρον τῶν ἄλλων ἀπὸ τῆς **d**
ἡμέρας ἧς ἂν ὁ πατὴρ αὐτῶν ὄφλη τὴν δίκην.

Κοινὸν δ' ἐπὶ τούτοις πᾶσι νόμον κείσθαι χρεῶν, ὅς
ἐλάττω τε εἰς θεοὺς αὐτῶν τοὺς πολλοὺς ἔργῳ καὶ λόγῳ
πλημμελεῖν ἂν ποιού, καὶ δὴ καὶ ἀνοήτους ἦττον γίγνεσθαι, **5**
διὰ τὸ μὴ ἐξεῖναι θεοπολεῖν παρὰ νόμον. ἔστω γὰρ νόμος
ᾧδε τοῖς σύμπασιν κείμενος ἀπλῶς· Ἱερὰ μηδὲ εἰς ἐν ἰδίαις
οἰκίαις ἐκτίσθω· θύειν δ' ὅταν ἐπὶ νοῦν ἦ τινί, πρὸς τὰ
δημόσια ἴτω θύσων, καὶ τοῖς ἱερεῦσί τε καὶ ἱερείαις ἐγχει-
ριζέτω τὰ θύματα, οἷς ἀγνεῖαι τούτων ἐπιμελεῖς. **e**
συνευξάσθω δὲ αὐτός τε καὶ ὅν ἂν ἐθέλῃ μετ' αὐτοῦ συνεύχεσθαι. ταῦτα

b 1 μὴ secl. Stallbaum **b 2** πολλοὺς A O : τοὺς πολλοὺς L O²
b 6 ἐξαιρεῖν L O² et in marg. A³ : ἐξευρεῖν A O **c 1** μεσογέων
O (ei s. v.) : μεσογείων O² : μεσογαίων A (sed ai in ras.) **c 2** προιεναι
A : corr. A² αὐτοῖς A L O : αὐτῷ O² (ὡι s. v.) **c 6** λαγχάνειν]
τυγχάνειν A : corr. A² (λα s. v.) καταλείπη A L O : καταλίπη O²
(ι s. v.), sed in marg. καταλείπη ὕλα τὰ ἀντίγραφα **c 7** ὡς ὄντων
L (ut vid. O² et in marg. A³ : ὡς ἂν τῶν A O **d 3** πᾶσι νόμον I.
(ut vid.) O² et in marg. A³ : πᾶσιν ὅμοιον A O **d 8** εἴη A O : corr. O²
e 1 ἀγνεῖαι L O² : ἀγνεῖα A O ἐπιμελεῖς pr. A (re vera) O : ἐπιμελεῖν
O² (ν s. v.) : ἐπιμελέε A² συνευξάσθω A O **e 2** ὅν A L O : ὅς O²
(ς s. v.)

δὲ γιγνόμενα τῶν τοιῶνδε χάριω ἔστω. ἱερὰ καὶ θεοὺς οὐ
 ῥάδιον ἰδρῦεσθαι, μεγάλης δὲ διανοίας τινὸς ὀρθῶς δρᾶν τὸ
 5 τοιοῦτον, ἔθος τε γυναιξί τε δὴ διαφερόντως πάσαις καὶ τοῖς
 ἀσθενοῦσι πάντῃ καὶ κωδυνεύουσι καὶ ἀποροῦσιν, ὅπῃ τις
 ἂν ἀπορή, καὶ τὸναντίον ὅταν εὐπορίας τινὸς λάβωνται,
 καθιεροῦν τε τὸ παρὸν αἰεὶ καὶ θυσίας εὐχεσθαι καὶ ἰδρύσεις
 910 ὑπισχνεῖσθαι θεοῖς καὶ δαίμοσιν καὶ παισὶν θεῶν, ἔν τε
 φάσμασιν ἐργηγορότας διὰ φόβους καὶ ἐν ὀνείροις, ὡς δ'
 αὐτῶς ὄψεις πολλὰς ἀπομνημονεύοντας ἐκάσταισί τε αὐτῶν
 ἄκη ποιουμένους, βωμοὺς καὶ ἱερὰ πάσας μὲν οἰκίας, πάσας
 5 δὲ κώμας ἐν τε καθαροῖς ἰδρυμένους ἐμπιμπλάναι καὶ ὅπῃ
 τις ἔτυχε τῶν τοιούτων. ὦν ἕνεκα χρὴ πάντων ποιεῖν κατὰ
 τὸν νῦν λεγόμενον νόμον· πρὸς τοῦτοις δὲ ἕνεκα τῶν ἀσέ-
 b βούντων, ἵνα μὴ καὶ ταῦτα κλέπτουτες ταῖς πράξεσιν, ἱερὰ
 τε καὶ βωμοὺς ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἰδρυόμενοι, λάθρα τοὺς θεοὺς
 ἴλεως οἰόμενοι ποιεῖν θυσίαις τε καὶ εὐχαῖς, εἰς ἄπειρον τὴν
 ἀδικίαν αὐξάνοντες αὐτοῖς τε ἐγκλήματα πρὸς θεῶν ποιῶνται
 5 καὶ τοῖς ἐπιτρέπουσιν, οὖσιν αὐτῶν βελτίοσιν, καὶ πᾶσα
 οὕτως ἢ πόλις ἀπολαύῃ τῶν ἀσεβῶν τρόπον τινα δικαίως.
 τὸν μὲν δὴ νομοθέτην ὁ θεὸς οὐ μέμψεται· κείσθω γὰρ νόμος
 οὗτος· Μὴ κεκτῆσθαι θεῶν ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἱερὰ, τὸν δὲ
 c φανέντα κεκτημένον ἕτερα καὶ ὀργιάζοντα πλὴν τὰ δημόσια,
 εἰ μὲν ἀδικὸν μηδὲν τῶν μεγάλων καὶ ἀνοσίων εἰργα-
 σμένος ἀνὴρ ἢ καὶ γυνὴ κεκτῆταί τις, ὁ μὲν αἰσθανόμενος
 καὶ εἰσαγγελλέτω τοῖς νομοφύλαξι, οἱ δὲ προσταπτόντων
 5 εἰς τὰ δημόσια ἀποφέρειν ἱερὰ τὰ ἴδια, μὴ πείθοντες δὲ
 ζημιούντων ἕως ἂν ἀπενεχθῇ· εἰ δέ τις ἀσεβήσας μὴ
 παιδίων ἀλλ' ἀνδρῶν ἀσέβημα ἀνοσίων γένηται φανερός,
 εἴτε ἐν ἰδίῳ ἰδρυσάμενος εἴτ' ἐν δημοσίῳ θύσας ἱερὰ θεοῖς
 e οἰστισινούν, ὡς οὐ καθαρὸς ὦν θύων θανάτῳ ζημιούσθω.

e 8 καθιεροῦνται A : corr. A² (ε s. v.) a 3 ἐκάσταισί A O : ἐκά-
 στοισί O² (ο s. v.) b 1 ταῖς πράξεσιν L (ut vid.) O² : πράξεσιν A O
 b 5 βελτίοσιν L (ut vid.) O² : βελτίστοισιν A O c 4 καὶ A O : om.
 L cum γρ. O

τὸ δὲ παιδεῖον ἢ μὴ κρίναντες οἱ νομοφύλακες, εἰς τὸ δικαστήριον οὕτως εἰσαγαγόντες, τὴν τῆς ἀσεβείας δίκην τούτοις ἐπιτελούντων.

ΙΑ

ΑΘ. Τὸ δὲ μετὰ ταῦτ' εἶη συμβολαίων ἂν πρὸς ἀλλή- 913
 λους ἡμῖν δεόμενα προσηκούσης τάξεως. ἀπλοῦν δέ γέ
 ἐστίν που τό γε τοιοῦτον· Μήτε οὖν τις τῶν ἐμῶν χρημάτων
 ἄπτοιτο εἰς δύναμιν, μηδ' αὐ κινήσειεν μηδὲ τὸ βραχύτατον
 ἐμὲ μηδαμῆ μηδαμῶς πείθων· κατὰ ταῦτὰ δὲ ταῦτα καὶ 5
 περὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐγὼ δρώην, νοῦν ἔχων ἔμφρονα. θη-
 σαυρὸν δὲ λέγωμεν πρῶτον τῶν τοιούτων ὅν τις αὐτῷ καὶ
 τοῖς αὐτοῦ κειμήλιον ἔθετο, μὴ τῶν ἐμῶν ὧν πατέρων· μήθ'
 εὐρεῖν ποτε θεοῖς εὐξαίμην μήθ' εὐρῶν κινήσαιμι, μηδ' αὐ b
 τοῖς λεγομένοις μάντεσιν ἀνακουνώσαιμι τοῖς ἀμῶς γέ πῶς
 μοι συμβουλεύουσιν ἀνελεῖν τὴν γῆν παρακαταθήκην. οὐ
 γάρ ποτε τοσοῦτον εἰς χρημάτων ὠφεληθείην ἂν κτήσιν
 ἀνελῶν, ὅσον εἰς ὄγκον πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς καὶ τὸ δίκαιον 5
 ἐπιδιδόην μὴ ἀνελόμενος, κτήμα ἀντὶ κτήματος ἄμειον
 ἐν ἀμείνῳι κτησάμενος, δίκην ἐν τῇ ψυχῇ πλούτου προτι-
 μήσας ἐν οὐσίᾳ κεκτηῖσθαι πρότερον· ἐπὶ πολλοῖς γὰρ δὲ
 λεγόμενον εἶ τὸ μὴ κινεῖν τὰ ἀκίνητα καὶ περὶ τούτου
 λέγοιτ' ἂν ὡς ἐνὸς ἐκείνων ὄντος. πείθεσθαι δὲ χρὴ καὶ c
 τοῖς περὶ ταῦτα λεγομένοις μύθοις, ὡς εἰς παιδῶν γενεᾶν
 οὐ σύμφορα τὰ τοιαῦτα· ὅς δ' ἂν παιδῶν τε ἀκηδὴς γένηται
 καί, τοῦ θέντος τὸν νόμον ἀμελήσας, ἃ μήτε αὐτὸς κατέθετο
 μήτε αὐ πατέρων τις πατήρ, μὴ πείσας τὸν θέμενον ἀνέ- 5
 ληται, κάλλιστον νόμων διαφθείρων, ἀπλοῦστατον καὶ
 οὐδαμῆ ἀγεννοῦς ἀνδρὸς νομοθέτημα, ὅς εἶπεν· Ἄ μὴ κατέ-

e 2 παιδεῖον L O² et in marg. A³ : παιδίον A O et in marg. L : παιδίον fecit A² et add. ω in marg. γρ. προκρίναντες O οἱ A et γρ. O : om. vulg. a 1 δὲ A O : δὲ O² (ἐ s. v.) a 2 δέ L (ut vid.) O² : om. A O b 2 τοῖς A² (οἱ s. v.) O² : τῶν A O b 3 συμβουλεύουσιν ci. Stephanus τὴν γῆν A L O : γρ. τὴν γε in marg. A² b 6 γρ. ἐπιδιδόην O : ἐπιδοῖ ἂν A L O c 6 ἀπλοῦστατον] καὶ ἀπλοῦστατον O² vulg.